

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
ชนาธิณณ ดั่งทวี

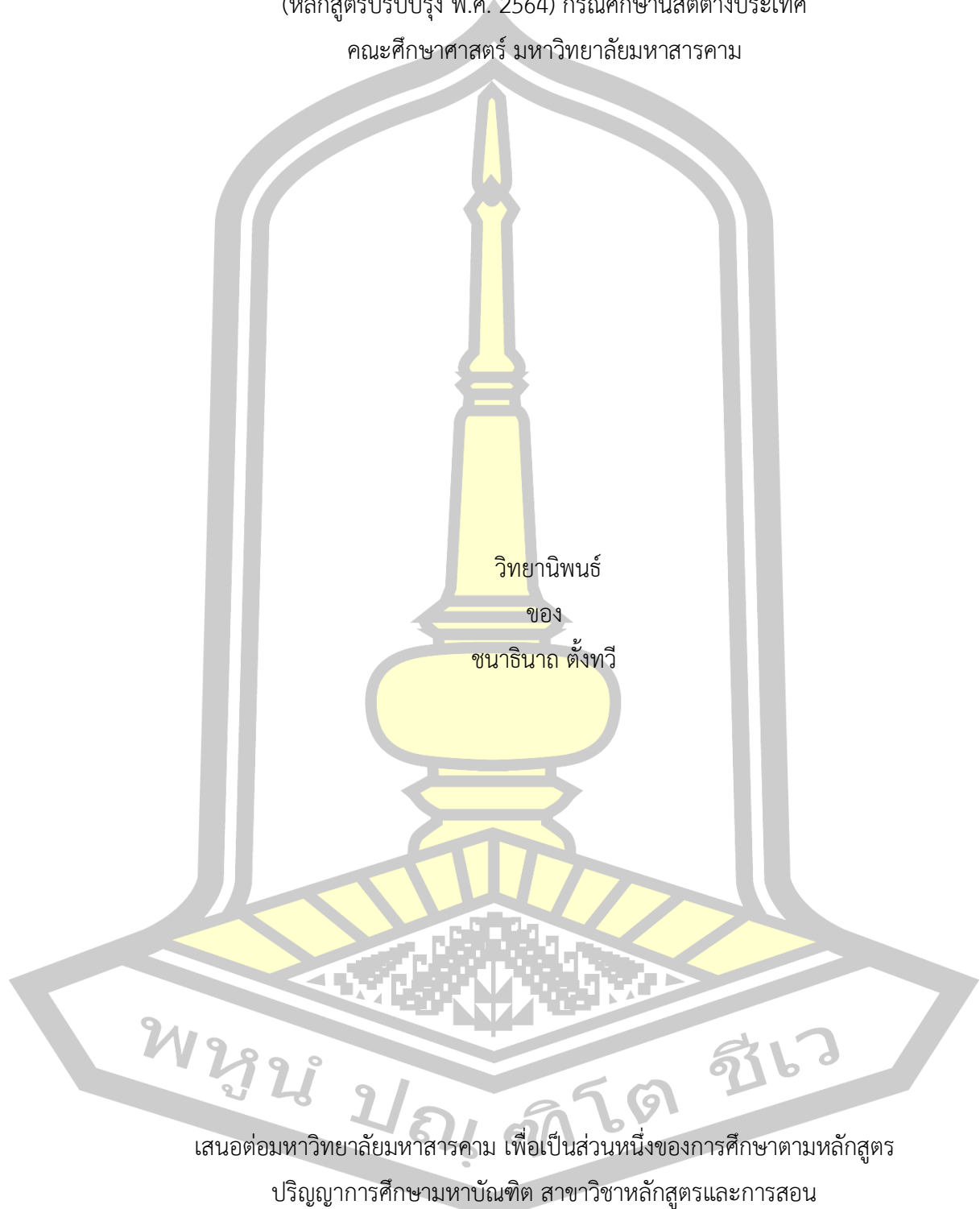
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

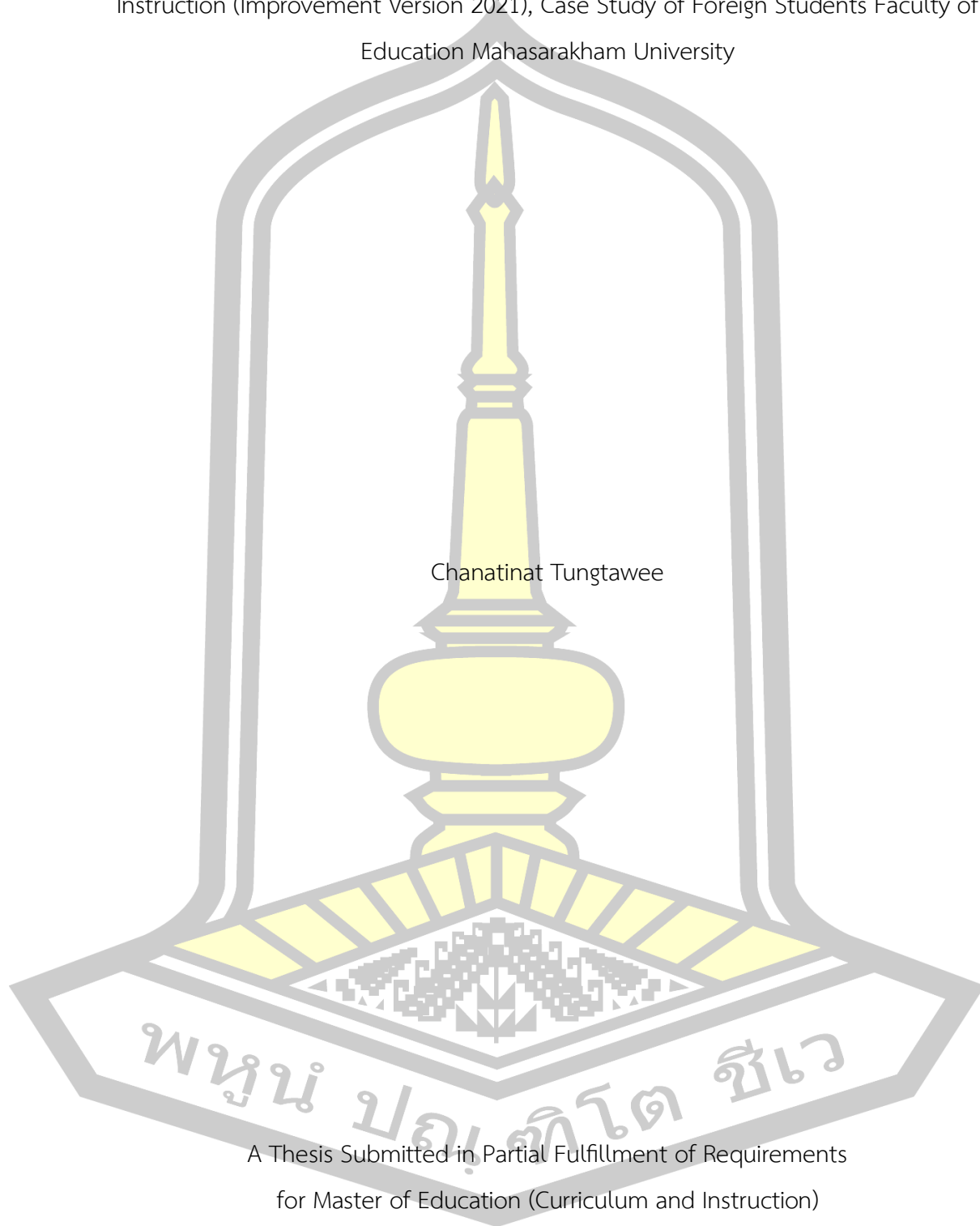
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Curriculum Evaluation on Doctor of Philosophy Program in Curriculum and
Instruction (Improvement Version 2021), Case Study of Foreign Students Faculty of
Education Mahasarakham University

Chanatinat Tungtawee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

December 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวชนาธิภา ตั้งทวี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. มนตรี วงษ์สะพาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. จิระพร ชะโน)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สมทรง สิทธิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
ผู้วิจัย	ชนาธิภา ตั้งทวี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิระพร ชะโน		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้วิธีการประเมินในรูปแบบ CIPP Model มุ่งองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนจำนวน 5 คน นิสิต จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีผลการประเมินโดยภาพรวม

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือ หลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้มีการเรียนออนไลน์ จึงพลาดโอกาสในการสร้างเครือข่ายกันระหว่างนิสิต และอาจารย์ ดังนั้นหลังสถานการณ์โควิด 19 จึงควรเพิ่มโอกาสในการเรียน และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนให้นิสิตชาวจีนและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำร่วมกัน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือการเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของดุษฎีบัณฑิต กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติม เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการ

คดีวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา ตามโครงสร้างหลักสูตร ควรปรับพื้นฐานและเสริมความรู้ให้นักศึกษาที่ไม่ได้จบสาขาหลักสูตรและการสอนโดยตรง รวมถึงการเตรียมความพร้อมและพัฒนาภาษาอังกฤษให้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารระดับนานาชาติมากขึ้น

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยภาพรวมเห็นว่ามีความอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือบัณฑิตมีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถทางด้านหลักสูตรและการสอนของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปปฏิบัติ ในการทำงาน และสามารถถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นได้อย่างมั่นใจ

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

TITLE	The Curriculum Evaluation on Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction (Improvement Version 2021), Case Study of Foreign Students Faculty of Education Mahasarakham University		
AUTHOR	Chanatinat Tungtawee		
ADVISORS	Assistant Professor Jiraporn Chano , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the curriculum evaluation on Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction (improvement version 2021), Faculty of Education, Mahasarakham University by using the evaluation method; the CIPP Model, which is comprised of 4 components: Context, Input, Process and Product. The target groups consist of 5 faculty members responsible for the curriculum, course instructors, and 27 students. The research instruments included the questionnaire and interview form. The collect data were analyzed by using percentage (%), mean (), standard deviation (S.D.) and content analysis. The overall research findings reveal that the Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction (improvement version 2021), Faculty of Education, Mahasarakham University, has received positive assessments.

The results of the study were as follows :

1. The context of curriculum showed that appropriate in high level and the curriculum should be consistent with the educational needs of society and keep up with changes in innovation and technology. Due to the COVID-19 situation, online learning has become prevalent, resulting in missed opportunities for students and

teachers to establish connections. Therefore, after the COVID-19 situation, efforts should be made to enhance learning opportunities and organize exchange activities for Chinese students and their advisors to collaborate.

2. The input factors of curriculum found that the overall were in high level and should prepare for fundamental adjustment and create an understanding of the learning system of the Doctor of Philosophy. Research process, supplementary instruction on English skills, critical thinking skills and based on knowledge theory and information search.

3. The process factors of curriculum found that the overall were in high level. The key recommendation is to align teaching methods with the course content according to the curriculum structure. It is advisable to adjust the foundations and enhance knowledge for students who did not graduate from the main curriculum, as well as for those who are not directly taught. This includes preparing and developing readiness, as well as improving English language proficiency for students, to enable them to publish academic work in international journals more effectively.

4. The product factors of curriculum found that the overall were in highest level. The key recommendation is for graduates to have confidence in their knowledge, skills related to the curriculum, and their teaching abilities. They should be able to apply the knowledge they have acquired in practical work and confidently transmit it to others in the workplace.

Keyword : The Curriculum Evaluation, Doctor of Philosophy Program, Educational Curriculum and Instruction

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาชี้แนะในการเรียนและการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนະการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ วัฒนชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ และ Miss Menglan Luo ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือสำหรับทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี คณาจารย์ คลินิกวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และนิสิตชาวจีน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว ญาติ พี่ น้องทุกคนที่คอยสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจแต่ผู้วิจัยตลอดมา และครู อาจารย์ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนเสริมสร้างองค์ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับศาสตร์ด้านการวิจัยให้แก่ผู้วิจัย ที่เป็นทุนทางปัญญาให้ได้มาซึ่งความสำเร็จของการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงเจ้าของเอกสาร บทความ หนังสือ ตำราและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลาย ที่ช่วยวางรากฐาน ขัดเกลา ให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงาน ดังเช่นทุกวันนี้

พูน ปณ จิต ชเว

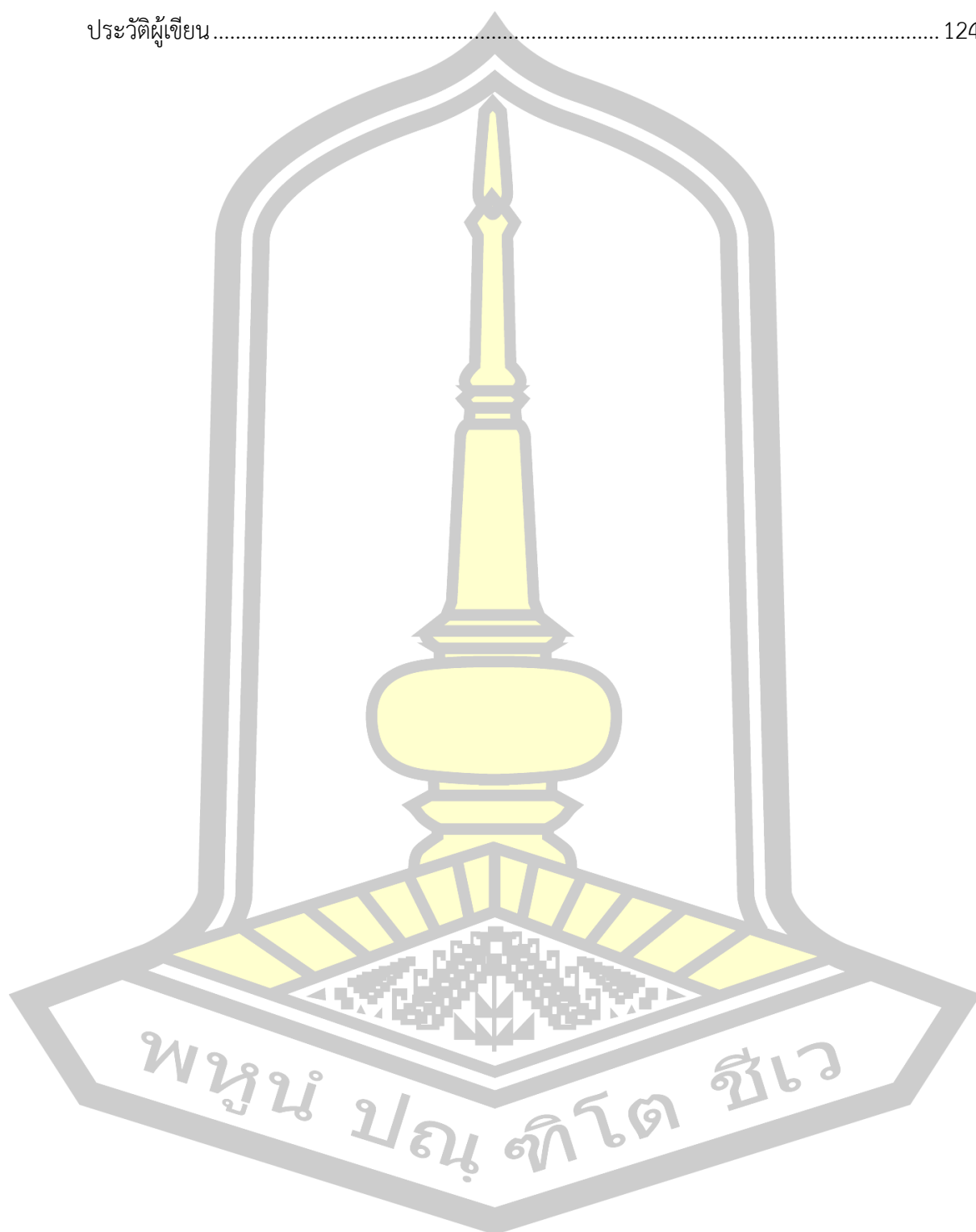
ชนาธินาถ ตั้งทวี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การจัดการเรียนการสอนระดับคุุณภัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....	7
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)	
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....	10
หลักสูตร.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร.....	22
รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43

งานวิจัยต่างประเทศ.....	47
กรอบแนวคิดการวิจัย	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
กลุ่มเป้าหมาย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
เกณฑ์ในการจัดระดับความคิดเห็นความเหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตร	55
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	79
สรุปผล	79
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
ภาคผนวก ข ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	109
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	116

ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	118
ประวัติผู้เขียน	124

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตร.....	13
ตาราง 2 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบ CIPP Model ตามแนวคิดของ Stufflebeam.....	42
ตาราง 3 กรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะศึกษาในรูปแบบการประเมินแต่ละฉบับ.....	56
ตาราง 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของอาจารย์ประจำหลักสูตร.....	62
ตาราง 6 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของนิสิต.....	63
ตาราง 7 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิตและบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ภาควิชาศึกษานิเทศศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมแต่ละด้าน	64
ตาราง 8 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านบริบท โดยรวมและเป็นรายข้อ	65
ตาราง 9 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านบริบท โดยรวมและเป็นรายข้อ	66
ตาราง 10 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและเป็นรายข้อ	67
ตาราง 11 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	68
ตาราง 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านกระบวนการ โดยรวมและเป็นรายข้อ	69
ตาราง 13 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านกระบวนการ โดยรวมและเป็นรายข้อ	70
ตาราง 14 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านผลผลิต โดยรวมและเป็นรายข้อ	71
ตาราง 15 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านผลผลิต โดยรวมและเป็นรายข้อ	72

ตาราง 16 สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม สำหรับอาจารย์..... 110

ตาราง 17 สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม สำหรับนิสิต..... 113

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของหลักสูตร.....	19
ภาพประกอบ 2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Stufflebeam แบบ CIPP Model.....	36
ภาพประกอบ 3 แสดงองค์ประกอบหลักของ CIPPIEST Model ในการประเมินความก้าวหน้าและ การประเมินสรุปผล.....	39
ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรปรัชญาคุชฌ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ สอน	49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าในด้านวิทยาการต่าง ๆ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันให้มากขึ้น ในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ลักษณะในการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ เพื่อเตรียมความพร้อม คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งการจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

องค์ประกอบที่สำคัญของระบบการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแนวทางในการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ (Taba, 1962) เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษา รวมถึงให้วิชาความรู้ ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและทันการเปลี่ยนแปลงกับสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นหลักสูตรที่จะมีคุณภาพได้นั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อตรวจสอบหลักสูตร และตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีปรัชญาคือ มุ่งสร้างดุษฎีบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญทางวิชาการ และเป็นผู้นำในการพัฒนาด้านหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม มีประสบการณ์ในการผลิตกำลังคนทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและหลักสูตรดุสิตบัณฑิตทางการศึกษามาอย่างยาวนาน มีความพร้อมในทุกด้านทั้งบุคลากรและทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ จึงได้พัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้สู่การผลักดันระบบการศึกษาที่ขับเคลื่อนประชากรในสังคมให้มีทักษะสำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เท่าทันและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่มีคุณลักษณะมีความเชี่ยวชาญทางศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน ที่สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ รวมถึงมีความสามารถในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และสามารถให้คำแนะนำในการวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดวิธีการแก้ปัญหาทางด้านการเรียนและการสอน อีกทั้งเป็นนักการศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2564)

จากการจัดการศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้มีการจัดการศึกษาแบบมุ่งผลลัพธ์ และมีการจัดการเรียนการสอนให้นิสิตต่างประเทศในรูปแบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต และยังไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามวงจร เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ และอยู่ในระหว่างการใช้หลักสูตร จึงมีความประสงค์ที่จะประเมินหลักสูตรให้ครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านนิสิต ด้านอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานที่ รวมไปถึงด้านเครื่องมือสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ของหลักสูตร กระบวนการดำเนินการ ด้านการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาอย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดครอบคลุมรอบด้านในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรในวงรอบต่อไป

ในการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นไปเพื่อพิจารณาตัดสิน และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ในลักษณะการตัดสินคุณค่าประเด็นต่าง ๆ ว่า มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ทราบคุณภาพ ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินการสอนตามหลักสูตร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น รวมถึงเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต การประเมินหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ต้องมีการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร อันจะนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam มาประยุกต์ใช้ในการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพโดยรวมของหลักสูตร ว่า มีคุณภาพเพียงใด และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในวงรอบต่อไป การวิจัยครั้งนี้ ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ให้มีสื่อนวัตกรรมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนสามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model

ความสำคัญของการวิจัย

ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะทำให้ได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1. คณาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ภาควิชาหลักสูตรและการสอนใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและพัฒนา การเรียนการสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน
จำนวน 5 คน
- 1.2 นิสิตต่างประเทศ (นิสิตชาวจีน) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 27 คน
รวมทั้งสิ้น 32 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3. ระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2565 ถึงเดือนกันยายน 2566

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หมายถึง เอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ รวมถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับนิสิตในระดับปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งนิสิตชาวไทย และนิสิตชาวจีน
2. การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) เป็นรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (C : Context Evaluation) หมายถึง ความพร้อมของการใช้หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยประเมินจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input Evaluation) หมายถึง การประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรที่ช่วยให้หลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ อาจารย์ นิสิต สื่อการจัดการเรียนการสอน อาคาร และสถานที่

2.3 ด้านกระบวนการ (P: Process Evaluation) หมายถึง การประเมินสภาพการใช้หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลการบริหารหลักสูตร

2.4 ด้านผลผลิต (P: Product Evaluation) หมายถึง การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับนิสิตนั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด นิสิตสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงได้หรือไม่อย่างไร

3. นิสิตต่างประเทศ หมายถึง นิสิตจีนที่กำลังศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 27 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามลำดับดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนระดับดุษฎีบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. หลักสูตร
 - 3.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 3.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 3.3 ความสำคัญของหลักสูตร
4. การประเมินหลักสูตร
 - 4.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 4.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 4.3 เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร
 - 4.4 ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร
 - 4.5 ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร
 - 4.6 เครื่องมือในการประเมินหลักสูตร
5. รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พนม ปณ จิโต ชีเว

การจัดการเรียนการสอนระดับคฤภณัตติของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติความเป็นมา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นคณะที่กล่าวได้ว่ามีรากฐานการกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2511 เพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ก่อตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูในสาขาวิชาต่าง ๆ ออกไปเป็นครูตามโรงเรียนโดยทั่วไปในแถบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ได้ยกฐานะขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ทำให้คณะศึกษาศาสตร์ แบ่งหน่วยงานออกมาอย่างเด่นชัด แต่การเป็นคณะก็ยังไม่ได้เป็นอย่างเอกเทศโดยสมบูรณ์ เพราะเป็นเพียงวิทยาเขตของคณะศึกษาศาสตร์ ที่ตั้งอยู่ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาเขตมหาสารคาม มีจำนวน 6 คน

วันที่ 9 ธันวาคม 2537 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแยกตัวเป็นเอกเทศจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามก็ได้ถูกยกฐานะเป็น “คณะ” อย่างสมบูรณ์เช่นเดียวกับคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ โดยมีคณบดีเป็นหัวหน้าหน่วยงาน

ระบบการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีการจัดการศึกษาระบบบัณฑิตศึกษา ดังนี้

1. ระบบทวิภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้นกับภาคปลาย มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคการศึกษาพิเศษต่อจากภาคปลายได้ตามความจำเป็นของคณะ โดยจัดให้จัดจำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่จัดให้สำหรับรายวิชานั้น ในภาคต้นกับภาคปลาย

2. ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคการศึกษาพิเศษ และ 1 ภาคการศึกษาปกติ ให้มีระยะเวลาในการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

3. ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ รวมภาคการศึกษาพิเศษ และ 1 ภาคการศึกษา ให้มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

มหาวิทยาลัย มีการจัดการศึกษาทั้งในและนอกเวลาราชการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน ดังนี้

1. ระบบในเวลาราชการ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตทั่วไปในเวลาราชการ
2. ระบบนอกเวลาราชการ (ยกเว้นหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตทั่วไปหรือกลุ่มนิสิตที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน ดังนี้
 - 2.1 โปรแกรมนอกเวลาราชการ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลานอกราชการ
 - 2.2 โปรแกรมทางไกลโดยใช้ระบบทางไกลวิทยทัศน์สองทาง และเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต
 - 2.3 โปรแกรมชุดวิชา (Module System) เป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นคราว ๆ คราวละรายวิชาหรือหลายวิชา ซึ่งอาจจัดเป็นชุดของรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน
 - 2.4 โปรแกรมนานาชาติ เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หรือเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนและมีมาตรฐานเช่นเดียวกันกับหลักสูตรนานาชาติ โดยอาจจัดในเวลาและเนื้อหาที่สอดคล้องกับโปรแกรมในต่างประเทศ โดยใช้รูปแบบผสมผสานตามข้อ 1 และข้อ 2

การคิดหน่วยกิต

1. ระบบทวิภาค
 - 1.1 รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาในการบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 1.2 รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 1.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 1.4 รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 1.5 วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
2. ระบบไตรภาค
 - 2.1 รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาในการบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.2 รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.4 รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.5 วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ
ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3. ระบบจตุรภาค

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาในการบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า
10 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.4 รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อ
ภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.5 วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ
ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

หลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา
นักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

1. แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์เพื่อสร้าง
องค์ความรู้ใหม่ อาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นได้
แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรที่กำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์
ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า
72 หน่วยกิต

2. แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง
ที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการเรียนรายวิชาเพิ่ม ดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานระดับเดียวกัน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อหลักสูตร

ชื่อภาษาไทย : หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction

ชื่อปริญญาและสาขา

ภาษาไทย (ชื่อเต็ม) : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
(ชื่อย่อ) : ป.ด. (หลักสูตรและการสอน)
ภาษาอังกฤษ (ชื่อเต็ม) : Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction)
(ชื่อย่อ) : Ph.D. (Curriculum and Instruction)

จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิต แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. แบบ 1.1 ทำวิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต
2. แบบ 2.1 ศึกษารายวิชา ไม่น้อยกว่า 23 หน่วยกิต ทำวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 59 หน่วยกิต

รูปแบบของหลักสูตร

รูปแบบหลักสูตรคุณวุฒิระดับที่ 6 ระดับปริญญาเอก
ภาษาที่ใช้ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

การรับเข้าศึกษา รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

ปรัชญา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มุ่งสร้างดุษฎีบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญทางวิชาการ และเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ก่อปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเชี่ยวชาญ ศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน
2. สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ในการแก้ปัญหา
3. มีความสามารถในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนระดับชาติและนานาชาติ
4. สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดวิธีการแก้ปัญหาทางด้านการเรียนและการสอน
5. เป็นนักการศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

การรับสมัครและการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าศึกษาให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 หมวด 4 การรับเข้าเป็นนิสิตและสภาพนิสิต

ระบบการจัดการศึกษา

1. ระบบ

เป็นการศึกษาแบบระบบทวิภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้นกับภาคปลาย มีระยะเวลาในการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 หมวด 2 ข้อ 12.1

2. การจัดการศึกษาภาคการศึกษาพิเศษ (ภาคฤดูร้อน)

ไม่มีการจัดการศึกษา ภาคการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้ การจัดการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาคการศึกษาพิเศษ (ภาคฤดูร้อน) ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตร

1. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวม

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และอาจเรียนรายวิชาเพิ่มเติมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยไม่นับหน่วยกิต

แบบ 1.1 ระบบในเวลาราชการ ต้องผลิตผลงานวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และเผยแพร่บทความวิชาการ อย่างน้อย 2 ผลงาน

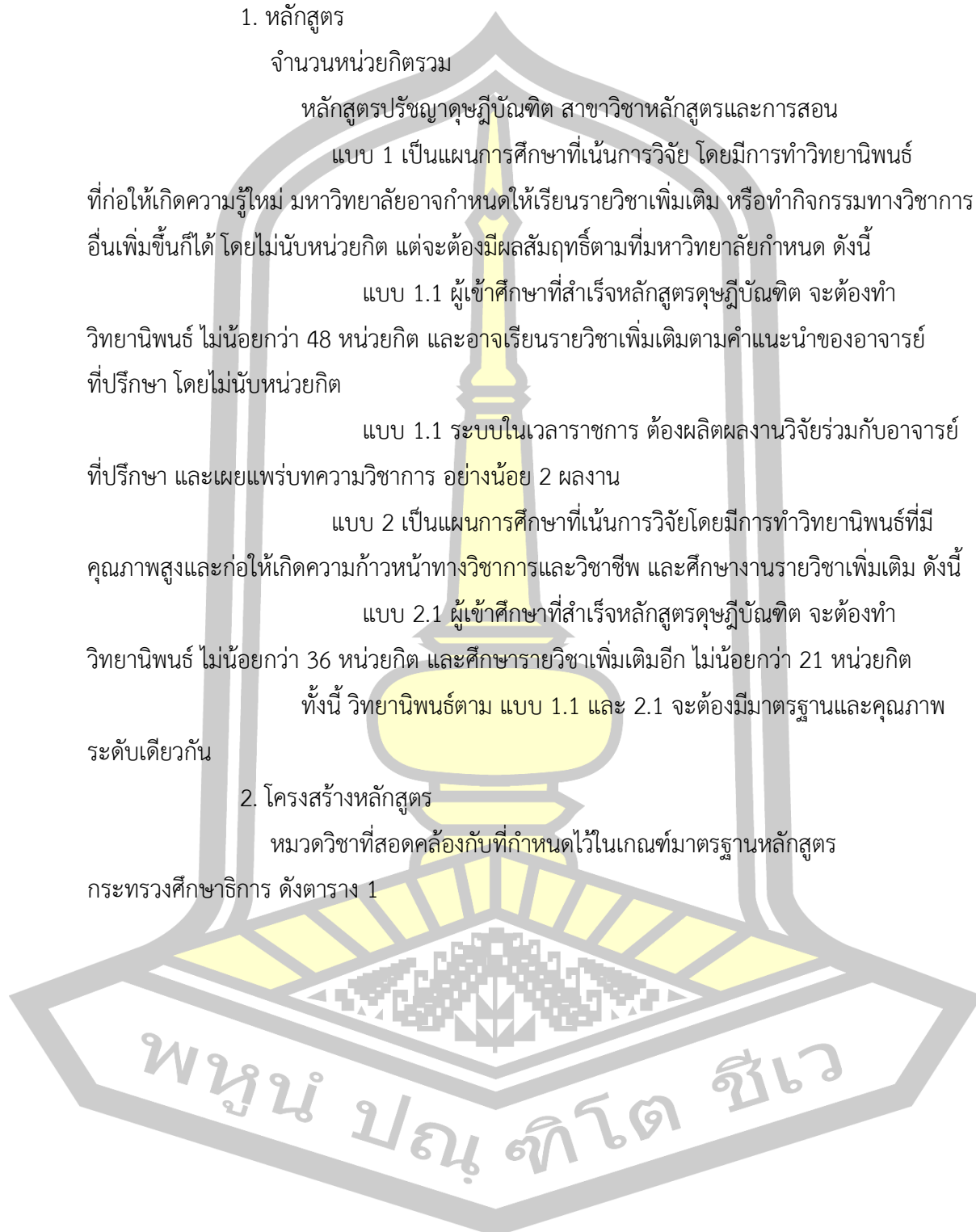
แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาเพิ่มเติมอีก ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต
ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตาม แบบ 1.1 และ 2.1 จะต้องมีความมาตรฐานและคุณภาพระดับเดียวกัน

2. โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ ดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตร

หมวดรายวิชา	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการ		หลักสูตรที่เสนอ	
	แบบ 1.1	แบบ 2.1	แบบ 1.1 (หน่วยกิต)	แบบ 2.1 (หน่วยกิต)
1. หมวดวิชาแกน	ไม่ระบุ	เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	-	6
2. หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ	ไม่ระบุ		-	11
วิชาเอก บัณฑิต	ไม่ระบุ		-	6
วิชาเอก เลือक	ไม่ระบุ			
3. หมวดประสบการณ์การวิจัย	ไม่ระบุ			
วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	48	36
จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต	48	59

* หมายเหตุ

* นิสิต แบบ 1.1 ทุกคนจะต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยทางการศึกษา ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 จำนวน 2 ผลงาน หรือ ฐานข้อมูลระดับนานาชาติที่มีคุณภาพ ได้แก่ ฐานข้อมูล Scopus/ISI และเป็นผู้แต่งหลัก หรือลำดับแรก (ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท) อย่างน้อย 1 ผลงาน

* เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาแบบ 2.1 กำหนดให้เรียนวิชาเฉพาะ (Course Work) ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต แต่หลักสูตรที่เสนอกำหนดให้เรียนวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต

* นิสิตทั้งแบบ 1.1 และแบบ 2.1 ทุกคนจะต้องสอบผ่านความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560

สำหรับนิสิตที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาทางด้านหลักสูตรและการสอน หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงให้เรียนปรับพื้นฐานจากรายวิชาหมวดปรับพื้นฐาน ดังนี้

1. นิสิตที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางการศึกษา หรือปริญญาที่ใช้ชื่ออื่นที่เป็นปริญญาทางการศึกษา ให้เรียนเพิ่มในหมวดวิชาปรับพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
2. นิสิตที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น ให้เรียนเพิ่มในหมวดวิชาปรับพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

3. รายวิชาในหมวดต่างๆ

หมวดวิชาปรับพื้นฐาน

0506 701	พื้นฐานการวิจัยหลักสูตรและการสอน Fundamental of Research in Curriculum and Instruction	3(2-2-5)
0506 703	การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development	3(3-0-6)
0506 704	การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน Learning Design and Classroom Management	3(3-0-6)

หลักสูตรแบบ 1.1

1. หมวดรายวิชา

0506 995	วิทยานิพนธ์ Thesis	48 หน่วยกิต
----------	--------------------	-------------

หลักสูตรแบบ 2.1

1. หมวดรายวิชา

รายวิชาตามหลักสูตรแบบ 2.1 จำนวนไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1.1 หมวดวิชาแกน จำนวน 6 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชา ดังต่อไปนี้

0506 901	การวิจัยขั้นสูงทางหลักสูตรและการสอน Advanced Research in Curriculum and Instruction	3(3-0-6)
0506 902	สถิติขั้นสูงในการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน Advanced Statistics in Curriculum and Instructional Research	3(3-0-6)

1.2 หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ จำนวน 17 หน่วยกิต

1.2.1 วิชาเอกบังคับ จำนวน 11 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชา ดังต่อไปนี้

0506 903	ภาวะผู้นำทางหลักสูตรและการสอน	3(2-2-5)
	Leadership in Curriculum and Instruction	
0506 904	นวัตกรรมหลักสูตร	3(3-0-6)
	Curriculum Innovation	
0506 905	การพัฒนาารูปแบบและนวัตกรรมการเรียนรู้	3(3-0-6)
	Models of Learning and Teaching	
0506 906	สัมมนาการวิจัยหลักสูตรและการสอน 1	1(1-1-2)
	Seminar in Curriculum and Instruction Research 1	
0506 907	สัมมนาการวิจัยหลักสูตรและการสอน 2	1(1-1-2)
	Seminar in Curriculum and Instruction Research 2	

1.2.2 วิชาเอกเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ให้เลือกเรียน

จากรายวิชาต่อไปนี้

0506 908*	หัวข้อคัดสรรทางหลักสูตรและการสอน	2(2-0-4)
	Selected Topic in Curriculum and Instruction	
0506 909	สัมมนาการวิจัยและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2(2-0-4)
	Seminar in Research and Development of Education Quality	
0506 910	การประเมินหลักสูตรและการเรียนรู้	2(2-0-4)
	Curriculum and Learning Evaluation	
0506 911*	คอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางการศึกษา	2(1-2-3)
	Computer for Educational Research	
0506 912*	การวิจัยเชิงคุณภาพทางหลักสูตรและการสอน	2(1-2-3)
	Qualitative Research in Curriculum and Instruction	

หมายเหตุ * หมายถึง เป็นวิชาที่แนะนำให้สันติเลือกเรียน

2. หมวดประสบการณ์การวิจัย

0506 996	วิทยานิพนธ์ Thesis	36 หน่วยกิต
----------	--------------------	-------------

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษากรณีนี้สติดต่างประเทศ (นิสิตชาวจีน)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาละตินว่า “race-course” ซึ่งหมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เนื่องมาจากเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมแห่งอนาคต ซึ่งการนิยามความหมายของหลักสูตรในปัจจุบันได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542) ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนที่ได้ ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

สังต์ อุทรานันท์ (2532) ได้จัดหมวดหมู่ความหมายของหลักสูตรว่ามี 8 อย่าง ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือรายการเนื้อหาที่จัดสอนไว้ในโรงเรียน เช่น หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเด็กหรือเยาวชนต้องทำเพื่อประสบการณ์การพัฒนาความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่
2. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน เช่น ระบบการเรียน และประมวลประสบการณ์ ที่ผู้เรียนได้รับภายใต้การจัดการของโรงเรียน
3. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่ นักเรียน โดยโรงเรียนและระบบโรงเรียน
4. หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับ เช่น การเตรียมการก่อนที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของการจัดลำดับเนื้อหาวิชา การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาสอน การเลือกวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งกฎเกณฑ์ในการจัดกลุ่มเพื่อให้ ผลการสอนได้ผลมากที่สุด
5. หลักสูตร หมายถึง สื่อกลางที่จะนำผู้เรียนไปสู่ปลายทาง เช่น หลักสูตร คือ วิธีการเตรียมเยาวชน ให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเรา

6. หลักสูตร หมายถึง ข้อผูกพันระหว่าง ผู้เรียนกับผู้สอนและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้มีความหมายคล้ายกับสัญญา ซึ่งผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้จะเป็นข้อผูกพันที่ผู้เรียนกระทำร่วมกับผู้สอน เพื่อนเรียน สิ่งแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ความคิดหรือสัญญาต่าง ๆ

7. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู และเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล ทักษะและค่านิยม เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ เป็นการให้ความหมายของกลุ่มอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ

8. หลักสูตร หมายถึง แผนงานที่วางไว้ล่วงหน้า หมายถึง หลักสูตรที่เขียนไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายของการศึกษา

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับจัดการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2541) ได้ให้ความหมายของ “หลักสูตร” ว่า หลักสูตร คือ ข้อกำหนดว่าด้วย จุดหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระในการวัดผลการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุนน อมรวิวัฒน์ (2550) กล่าวว่า “หลักสูตร” หมายถึง แนวกำหนดประสบการณ์ทั้งหมดที่มุ่งหมายให้นักเรียนได้รับการศึกษา รวมถึงพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน และวิธีในการฝึกอบรมนักเรียนในชั้นเรียนที่มีมาตรฐานในการจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ครูผู้สอนจึงต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม

ชลิต ชูกำแพง (2559) กล่าวว่า “หลักสูตร” หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทั้งส่วนที่เป็นเอกสาร หลักฐาน กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา

จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ได้จัดขึ้นสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมถึงเกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร คือ ส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่า องค์กรประกอบของหลักสูตรมี 3 ประการ คือ
วัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า หลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผน
การจัดการ วิธีการใช้งานและการประเมินหลักสูตร

สมิตร คุณานุกร (2533) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่ ความมุ่งหมาย
เนื้อหาวิชา การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล

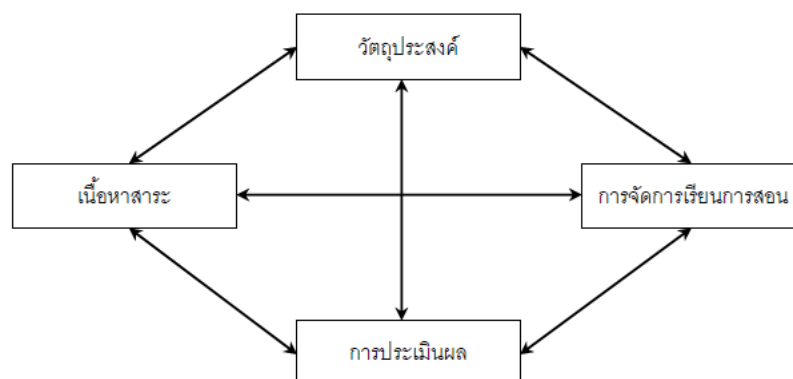
สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมายหลักสูตร
จะเป็นเครื่องชี้ถึงเป้าหมายเจตนาของหลักสูตรว่า ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด
เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้จะเป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ที่กำหนดไว้ การประเมินผลจะเป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผลที่มีความ
สอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ

Tyler (1968) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วยโครงสร้าง
4 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (education purpose) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (education experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมาย
บรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (organization of education experience)
เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การประเมินผล (determination of what to evaluate) เพื่อตรวจสอบ
จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

Taba (1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าประกอบด้วย
(1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ (2) เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา (3) วิธีการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ (4) วิธีการประเมินผล ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

ที่มา : Taba (1968)

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรกำหนดทิศทางและขอบเขตการให้การศึกษา เนื้อหาและกิจกรรม และการประเมินผล
 2. เนื้อหา เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระ และการกำหนดเวลาเรียน
 3. การนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัด ทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน
 4. การประเมินผลหลักสูตร หลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด การประเมินผลหลักสูตรมีความสำคัญ มีขอบเขตกว้างขวางจำเป็นต้องวางแผนล่วงหน้า
- จากการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตร ตามที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงขอสรุปว่า นักการศึกษาได้นำเสนอองค์ประกอบของหลักสูตรไว้มีความสอดคล้องกัน โดยองค์ประกอบหลักสูตรที่สำคัญมี 4 ส่วน คือ
1. จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของหลักสูตร
 2. เนื้อหาสาระ
 3. การนำหลักสูตรไปใช้
 4. การวัดผลและประเมินผล

ดังนั้น จุดหมายหรือจุดประสงค์หลักสูตรซึ่งเป็นตัวชี้ถึงเป้าหมายเจตนาของหลักสูตรว่า เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะอย่างไร เนื้อหาสาระ ซึ่งจะต้องใช้ร่วมกับกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่ถ่ายทอด และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นแบบแผนของการจัดการศึกษาให้บรรลุตามที่ได้กำหนดไว้ และเป็นสิ่งกำหนดทิศทางของการศึกษา ในการที่จะให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การส่งเสริม การพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกันและแตกต่างกันไว้ดังนี้

จารย์ บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ว่า ถ้าไม่มีหลักสูตร การที่จะให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชากรของชาติย่อมกระทำไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนาหรือเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรคือสิ่งที่นำเอาความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ถ้าจะกล่าวว่าหลักสูตรคือ หัวใจของการศึกษาก็คงไม่ผิด เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการศึกษาก็ย่อมดำเนินไปไม่ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน ความสำคัญของหลักสูตรมีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
2. งานด้านหลักสูตร ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตาม

เป้าหมาย

3. หลักสูตร เปรียบเสมือน แบบแปลน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรบอกไว้ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัดเตรียมการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพวัตถุประสงค์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการสอน การวัดและประเมินผล หลักสูตรจึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาตามที่สังคมต้องการ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ยังกล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสามารถสรุปเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
3. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
4. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
5. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในหลักสูตร เป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่นเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
7. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน ในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าหมายของการศึกษา ลงสู่การปฏิบัติหรือเป็นสิ่งที่นำจุดมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาไปแปลงเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา และเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนทราบได้ว่า จะได้เรียนรู้ อะไรมีวิธีการเรียนรู้ และเมื่อเรียนจบครบหลักสูตรแล้ว จะได้รับผลจากการเรียนรู้ อย่างไร

ชวลิต ชูกำแพง (2559) ได้เสนอความคิดเห็นและกล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของประชาชนในประเทศ ซึ่งคนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับประเทศ หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของคนที่ยจบการศึกษาในระดับนั้น ๆ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา ถ้าประเทศหรือการศึกษาระดับใดมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จะสะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามมา
3. หลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนสามารถใช้เป็นเครื่องมือ ในการกำกับดูแลติดตามผลของการศึกษาได้ ทั้งกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดทั้งผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน

4. หลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน เนื่องจากตัวหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ให้สะท้อนและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้

5. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางความรู้ ตลอดจนการจัดประสบการณ์ของผู้สอนผู้สอน ซึ่งการศึกษาในแต่ละระดับจะมีองค์ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

6. หลักสูตรเป็นเครื่องทำนายอนาคตการศึกษาของชาติ อนาคตการศึกษาของชาติย่อมมาจากหลักสูตรที่มีวิสัยทัศน์ที่มีการวางกรอบเนื้อหาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด โดยหลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารและเป็นกลไกในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เป็นแนวทางกำหนดการปฏิบัติของครูในการจัดมวประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเกิด ความรู้ ทักษะ เจตคติ และความสามารถของผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมิน (Evaluation) เป็นสิ่งสำคัญในทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาการศึกษาที่ต้องมีการใช้การประเมินเป็นหลักพื้นฐานในกระบวนการศึกษา ร่วมกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์เกี่ยวกับ การประเมินและการประเมินหลักสูตร (ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2550 : 15) จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1945) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินผลของกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัดโครงการต่อเนื่องและการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

ลี ครอนบาช (Cronbach, 1970) ให้ความหมายว่าการประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจในเรื่องโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and others, 1971) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหาข้อมูลเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2556) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตร นี้ไว้ว่า เป็นกระบวนการหาคำตอบว่า หลักสูตรมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่และมากน้อยเพียงใด โดยมีการวัด การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายองค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์จากตัวหลักสูตร วิเคราะห์จากการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร วิเคราะห์จากกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ วิเคราะห์จากสัมฤทธิ์ผลการเรียนของผู้เรียน เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจะต้องนำเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจหรือการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือเลือกวิธีใหม่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรนั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมินนำมาพิจารณาร่วมกัน เช่น ตัวเอกสาร หลักสูตรวัสดุ หลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน ตัวผู้เรียน ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตร และความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนและสังคม แนวการประเมินหลักสูตรทำได้ 3 ระยะด้วยกัน ดังนี้

1. ระยะก่อนโครงการ: การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร
2. ระยะระหว่างโครงการ : การนำหลักสูตรไปใช้
3. ระยะหลังโครงการ : การติดตามประเมินหลักสูตรทั้งระบบ

มนตรี วงษ์สะพาน (2563) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินหลักสูตร หมายถึง เป็นการหาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาคุณค่าหรือความเหมาะสมของหลักสูตร นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น การประเมินหลักสูตรส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบค่าที่ได้จากการวิเคราะห์กับเกณฑ์การประเมิน เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ถ้าเกณฑ์การประเมินเป็นเกณฑ์เชิงปริมาณที่ชัดเจน การตัดสินคุณค่าก็จะเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา แต่ถ้าเป็นเกณฑ์เชิงคุณภาพการตัดสินคุณค่าจะมีความซับซ้อนขึ้น เพราะต้องอาศัยดุลยพินิจอย่างมีวิจารณญาณ และหลักตรรกะประกอบการตัดสินคุณค่า การประเมินหลักสูตรจะใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ผลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการวัดและเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า หลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่เพียงใด มีอะไรต้องแก้ไข เพื่อนำผลมาใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่า

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพ เพื่อตัดสินคุณค่าและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณภาพ ทั้งประสิทธิภาพและประเมินผลของหลักสูตร รวมถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรที่ปฏิบัติกันส่วนใหญ่ มีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1. การประเมินเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร คือ การประเมินในระหว่างการปฏิบัติงาน พัฒนาหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หลักสูตร โดยมีการวัดผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการทดลองใช้หลักสูตร แล้วนำผลจากการวัด มาประเมินว่าแต่ละขั้นตอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด มีปัญหา และอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตรในการที่จะปรับปรุงส่วนประกอบ ทุกส่วนของหลักสูตรได้ถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

2. การประเมินเพื่อสรุปผลว่า คุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสม หรือไม่ หลักสูตรได้สนองความต้องการของผู้เรียน ของสังคมเพียงใด ควรจะใช้ได้ต่อไปหรือควร จะยกเลิกทั้งหมด หรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วนและปรับแก้ในส่วนใด

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีขอบเขตที่กว้างขวาง การประเมินหลักสูตรจะต้องครอบคลุมขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร เพราะฉะนั้นการประเมิน หลักสูตรจึงมีขอบเขตของการประเมินที่กว้างขวางด้วย การประเมินหลักสูตรแต่ละจุด แต่ละขั้นตอน มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปในรายละเอียด แต่โดยทั่วไปแล้วจุดมุ่งหมายใหญ่ของการประเมิน หลักสูตรจะมีความใกล้เคียงกัน จะขอยกตัวอย่างจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรที่นักศึกษา ได้กล่าวไว้ดังนี้

มนตรี วงษ์สะพาน (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังใช้ในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า มีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ต่อหรือสมควรยกเลิกหรือไม่

ทาบ (Taba, 1962) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตรกระทำขึ้นเพื่อศึกษา กระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ ของการศึกษา การประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ จุดประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาสาระ คุณภาพของผู้ใช้บริหารและผู้ใช้หลักสูตร สมรรถภาพของผู้เรียน ความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ การใช้สื่อและวัสดุการสอน ฯลฯ

ปรารณา โกวิทยางกูร (2543) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ขึ้นอยู่กับขอบเขตของการประเมิน แต่สิ่งที่จะต้องระวังมากที่สุด คือ ความเที่ยงตรง (Validity) ของค่าสรุป และการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาว่าโครงสร้างของหลักสูตร มีความสอดคล้องระหว่างกันเพียงไร รวมทั้งการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวด้วย

2. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรว่า สมควรจะนำไปใช้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

3. เพื่อพิจารณาคุณภาพของผลผลิตของหลักสูตรว่า มีคุณลักษณะ หรือมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้อ้างไว้ในหลักสูตรหรือไม่

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบว่า หลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นและการนำหลักสูตรนั้นไปใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ หรือมีปัญหาตรงจุดใด นอกจากนี้ยังใช้ในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า มีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ต่อหรือสมควรยกเลิกหรือไม่

เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร

เนื่องจากการประเมินหลักสูตรเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนมาก ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลจำเป็นต้องยึดหลักการที่สำคัญในการประเมินผล เพื่อที่จะทำให้การประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลจากการประเมินหลักสูตรที่มีคุณค่าเพียงพอที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรได้จริง เป็นข้อมูลหรือหลักฐานที่เชื่อถือได้สูง มีความเที่ยงตรงเราจะพบว่าการประเมินหลักสูตรผลจากการประเมินผลหลายต่อหลายเรื่องมิได้ถูกนำไปใช้ก็ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่การประเมินผลหลักสูตรแต่ละครั้งเป็นงานใหญ่ ต้องลงทุนลงแรงสูง เพราะฉะนั้นในการประเมินหลักสูตรเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีคุณค่า เราจึงมีหลักเกณฑ์ที่จะช่วยในการประเมินดังนี้

1. มีจุดประสงค์ในการประเมินที่แน่นอน การประเมินผลหลักสูตรจะต้องกำหนดลงไปให้แน่นอนชัดเจนว่า ประเมินอะไร
2. มีการวัดที่เชื่อถือได้ โดยมีเครื่องมือและเกณฑ์การวัดซึ่งเป็นที่ยอมรับ
3. ข้อมูลเป็นจริงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการประเมินผล ดังนั้น ข้อมูลจะต้องได้มาอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้และมากพอที่จะใช้เป็นตัวประเมินค่าหลักสูตรได้
4. มีขอบเขตที่แน่นอนชัดเจนว่า เราต้องการประเมินในเรื่องใดแค่ไหน
5. ประเด็นของเรื่องที่จะประเมินอยู่ในช่วงเวลาของความสนใจ
6. การรวบรวมข้อมูลมาเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ และกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ
7. การวิเคราะห์ผลการประเมินต้องทำอย่างระมัดระวัง รอบคอบ และให้มีความเที่ยงตรงในการพิจารณา
8. การประเมินผลหลักสูตรควรใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี
9. มีเอกภาพในการตัดสินผลการประเมิน

10. ผลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินควรนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในด้านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในโอกาสต่อไป เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี และมีคุณค่าสูงสุดตามที่ต้องการ

สรุปได้ว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรจะต้องมีวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจน มีการวัดและประเมินผลที่เชื่อถือได้ รวมถึงข้อมูลหรือหลักฐานที่นำมาประเมินเชื่อถือได้สูง ในการวิเคราะห์ผลการประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรง และใช้การประเมินหลักสูตรที่หลากหลายวิธี ผลที่ได้จากการประเมินควรนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรที่ดีต่อไป

ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการพิจารณาคุณค่าหรือนิยม (Worth or Value) ของหลักสูตร ขั้นตอนหรือวิธีการประเมินจึงมีความสำคัญมาก ซึ่งนักศึกษาลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร ดังนี้

ทาบบา (Taba, 1962) ให้แนวทางในการประเมินผลหลักสูตรเป็นกระบวนการมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์และตีความตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มองเห็นกระจ่างชัดในเชิงพฤติกรรมคือปฏิบัติได้จริง (Formulation and Clarification for Objective)
2. คัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับค้นหาหลักสูตร (Selection and Construction of the Appropriate Instruments for Getting Evidences)
3. ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นประเมินผลหลักสูตรตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (Application of Evaluative Criteria)
4. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังจากนักเรียนและลักษณะของการสอนเพื่อนำมาประกอบในการแปรผลของการประเมิน (Information on the Background of Students and the Nature of Instruction in the Light Which to Interpret the Evidences)

จากขั้นตอนในการประเมินหลักสูตรที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปขั้นตอนการประเมินหลักสูตรได้ดังนี้

1. ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการดำเนินการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่า จะประเมินอะไรในส่วนใด ด้วยวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น ต้องการประเมินเอกสารหลักสูตร เพื่อดูว่าเอกสารหลักสูตรถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแค่ไหน หรือจะประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องอะไร แคไหน หรือการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งหมด หรือจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจน ทำให้เราสามารถกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และขั้นตอนในการประเมินได้อย่างถูกต้อง และทำให้การประเมินหลักสูตรดำเนินไป

2. ขั้นตอนกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่จะใช้ในการประเมินผล การกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินเปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะนำไปสู่จุดหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ถูกประเมิน การกำหนดวิธีการที่จะใช้การประเมินผลทำให้เราสามารถดำเนินงานไปตามขั้นตอนได้อย่างราบรื่น

3. ขั้นการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะมีผลทำให้การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และสร้างอย่างมีคุณภาพ มีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงสูง

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นการรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ประเมินต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในบางครั้งถ้าจำเป็นต้องอาศัยผู้อื่นในการรวบรวมข้อมูลควรพิจารณาผู้ที่จะมาทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเหมาะสม เพราะผู้เก็บรวบรวมข้อมูลมีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่รวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

5. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูล พิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม แล้วจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

6. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะสรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต้น ผู้ประเมินจะต้องพิจารณารูปแบบของการรายงานผลว่าควรจะเป็นรูปแบบใด และการรายงานผลจะมุ่งเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่ เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิก

7. ขั้นนำผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป

ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร การประเมินผลมีประโยชน์ในการจัดการศึกษาการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยผลการประเมินผลเป็นสำคัญ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตร (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563) มีดังนี้

1. ทำให้ทราบหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

2. สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ช่วยในการบริหารทางด้านวิชาการ ผู้บริหารจะได้รู้ว่าควรจะต้องสนใจและสนับสนุนช่วยเหลือ หรือบริการทางด้านใดบ้าง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
5. ช่วยให้การประเมินผลเป็นระบบระเบียบ เพราะมีเครื่องมือ และหลักเกณฑ์ ทำให้เป็นเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น
6. ช่วยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตร
7. ช่วยให้อาจารย์สามารถวางแผนการเรียนในอนาคตได้ ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตร ทำให้ทราบเป้าหมายแนวทาง และขอบเขตในการดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตร คือ การประเมินผลหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร รวมถึงทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกจุด ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือเครื่องมือการวิจัย คือ เทคนิควิธีการ วัสดุหรืออุปกรณ์ที่นักวิจัยนำมาเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย การดำเนินการวิจัย จำเป็นต้องมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศึกษา โดยเครื่องมือการวิจัยมีหลากหลาย นักวิจัยต้องพิจารณาในการนำเครื่องมือแต่ละประเภทมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยต้องสามารถรวบรวมข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งหากเครื่องมือที่มีอยู่ยังไม่สามารถนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน นักวิจัยต้องสร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้เครื่องมือการวิจัยต้องมีความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ มีอำนาจจำแนกและมีประสิทธิภาพ สำหรับเครื่องมือการวิจัยที่นักวิจัยนิยมนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ประเภท (จิตติรัตน์ แสงเลศอุทัย, 2558) ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม หมายถึง ชุดของข้อความคำถามที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ ซึ่งนักวิจัยถือว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ที่นักวิจัยต้องการจะวัด ดังนั้นข้อความคำถามของแบบสอบถามจะต้องออกแบบอย่างระมัดระวังและต้องมีความมีประสิทธิภาพ ซึ่งความมีประสิทธิภาพของแบบสอบถามนักวิจัยต้องทำการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ซึ่งพิจารณาว่าข้อความคำถามที่สร้างขึ้นสามารถวัดค่าของตัวแปรที่ศึกษาได้เที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้ตอบแบบสอบถามมีน้อย นักวิจัยไม่สามารถอธิบาย

รายละเอียดต่าง ๆ ของงานวิจัยให้กับผู้ตอบแบบสอบถามได้ทั้งหมด มีเพียงการเขียนอธิบายไว้ในแบบสอบถามเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจคลาดเคลื่อนและจะมีผลต่อการตอบคำถามและจะส่งผลต่อคำตอบที่ได้ของการวิจัย อย่างไรก็ตาม การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความนิยมสูง เนื่องจากมีความสะดวก ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อยและลดต้นทุนในการวิจัย

โครงสร้างของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเมื่อต้องนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจริงมิได้มีแค่ส่วนที่เป็นคำถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นเท่านั้น แต่ต้องมีส่วนประกอบอื่น ๆ เพื่อสร้างความชัดเจนและความน่าเชื่อถือให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยโครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 4 ส่วนสำคัญ ดังนี้

1. หนังสือนำ ถือเป็นส่วนแรกของแบบสอบถาม โดยนักวิจัยอาจจัดทำหนังสือหรือจดหมายนำเป็นใบแรกของชุดแบบสอบถาม หนังสือนำนี้เป็นส่วนที่นักวิจัยแจ้งขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งรายละเอียดที่สำคัญที่ต้องระบุในหนังสือนำ อาทิ ชื่อเรื่องวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ชื่อนักวิจัย การขออนุญาตเก็บข้อมูลและคำขอบคุณ ทั้งนี้หากนักวิจัยดำเนินการภายใต้หน่วยงานที่มีผู้บังคับบัญชา นักวิจัยต้องให้ผู้บังคับบัญชาลงนามในหนังสือนำ
2. คำชี้แจง เป็นส่วนถัดมาจากหนังสือนำ ซึ่งนักวิจัยต้องระบุชื่อเรื่อง การวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการในการตอบแบบสอบถาม การนำคำตอบที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการระบุข้อความในการรักษาความลับของข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบกลับมา เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามว่าข้อมูลที่ให้นั้นนักวิจัยไม่เอาไปเปิดเผยหรือระบุว่าคำตอบที่ได้มานั้นผู้ใดเป็นผู้ตอบ ซึ่งจะไม่ทำให้มีผลกระทบต่องานแบบสอบถาม
3. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม อาทิ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ทั้งนี้ นักวิจัยต้องถามข้อมูลส่วนตัวเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นสำคัญ โดยพิจารณาที่ตัวแปรที่จะศึกษาและในส่วนนี้นักวิจัยต้องอธิบายคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ข้อคำถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการจะวัด เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรนั้น ๆ ซึ่งนักวิจัยต้องอธิบายคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัดหรือสิ่งที่ต้องการวัด นักวิจัยต้องศึกษา ลักษณะที่สำคัญของงานวิจัยจากวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ข้อสมมติฐานการวิจัย และตัวแปรที่ต้องการจะวัดอย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 การกำหนดประเภทของข้อคำถาม ข้อคำถามของแบบสอบถาม ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ข้อคำถามปลายปิด (Close ended question) เป็นข้อคำถามที่ นักวิจัยได้กำหนดแนวคำตอบให้กับผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบจาก แนวคำตอบนี้เท่านั้น แนวคำตอบที่นักวิจัยกำหนดนี้โดยข้อคำถามเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย สมมติฐานการวิจัยและนิยามเชิงปฏิบัติการ ข้อคำถามปลายปิดที่นิยมมี 2 ชนิด คือ 1) ข้อคำถามแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งแบบข้อคำถามที่ต้องการทราบข้อเท็จจริงจากผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุเท่าไร สภาพภาพเป็นเช่นไร โดยให้ผู้ตอบ แบบสอบถามเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งตามความเป็นจริง และ 2) ข้อคำถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) เป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเช่นเดียวกับข้อคำถาม แบบตรวจสอบรายการ เพียงแต่ข้อคำถามจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินข้อเท็จจริงตามความรู้สึก โดยมีระดับให้เลือก ซึ่งนักวิจัยนิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่าที่ 5 ระดับ

2.2 ข้อคำถามปลายเปิด (Open ended question) เป็นข้อคำถามที่ นักวิจัยสร้างขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งนักวิจัย จะใช้ข้อคำถามปลายเปิด เมื่อต้องการความชัดเจนและความสมบูรณ์ของคำตอบตรงตามสภาพที่เป็น จริง โดยนักวิจัยไม่สามารถคาดเดาคำตอบล่วงหน้าได้ ซึ่งการใช้แบบสอบถามประเภทนี้จะมีความ ยุ่งยากในการแปลความผลการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัยที่ดีควรมีทั้งข้อคำถามปลายปิดและ ข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งข้อคำถามปลายปิดจะปิดโอกาสให้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอื่นนอกเหนือจากที่นักวิจัยระบุข้อคำถามไว้ สำหรับ ข้อคำถามปลายเปิดจะเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นตามที่ต้องการและถือว่า ข้อมูลส่วนนี้มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาการวิจัยในครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 การร่างแบบสอบถาม นักวิจัยได้ทราบคุณลักษณะที่จะวัดหรือ สิ่งที่ต้องการวัดและได้กำหนดประเภทของแบบสอบถามแล้วนั้น ขั้นตอนต่อมาคือนักวิจัยต้องเขียน ข้อคำถามโดยจะต้องครอบคลุมคุณลักษณะที่จะวัดหรือสิ่งที่ต้องการวัด สำหรับการร่างแบบสอบถาม ให้นักวิจัยเขียนตามโครงสร้าง รวมทั้งหลักการของแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 นักวิจัยต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการถามผู้ตอบแบบสอบถามว่า ต้องการจะถามอะไรบ้าง ซึ่งจุดมุ่งหมายกับวัตถุประสงค์การวิจัยต้องสอดคล้องกัน

3.2 นักวิจัยต้องกำหนดคำถามให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย เพื่อไม่ให้ ข้อคำถามมีจำนวนมากเกินไป และเป็นคำถามนอกประเด็นจากคุณลักษณะที่จะวัดหรือสิ่งที่ ต้องการวัด ทั้งนี้ข้อคำถามที่เกิดขึ้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งปกติแล้ว ข้อคำถามจะมีประมาณ 25-60 ข้อ

3.3 นักวิจัยต้องเรียงลำดับข้อคำถามตามความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อย เพื่อป้องกันความสับสนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะทำให้ง่าย ต่อการตอบ ในการเรียงข้อคำถามที่ง่ายก่อนนั้นจะเป็นการจูงใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามอยากตอบ คำถาม อย่างไรก็ตาม ข้อคำถามที่นักวิจัยเห็นว่ามีความสำคัญไม่ควรนำไปเขียนหรือเรียงไว้ตอนท้าย ของแบบสอบถาม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามจะลดความสำคัญในการตอบซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อ ผลลัพธ์การวิจัย

3.4 ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามควรมีลักษณะ ดังนี้

3.4.1 ข้อคำถามควรสั้น กระชับ ได้ใจความและตรงตาม วัตถุประสงค์

3.4.2 ภาษาที่ใช้ต้องมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวมและ ต้องเป็นข้อความที่มีความหมายไม่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจผิด

3.4.3 ข้อคำถามไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งอาจสร้าง ความเหนื่อยล้าในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถามได้

3.4.4 นักวิจัยไม่ควรถามคำถามที่เป็นความลับ เพราะคำตอบที่ได้ อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

3.4.5 ข้อคำถามจะต้องให้ความหมายหรือสร้างความเข้าใจที่ ตรงกัน

3.4.6 ไม่ถามคำถามในสิ่งที่นักวิจัยมีคำตอบอยู่แล้ว

3.4.7 นักวิจัยต้องตระหนักถึงข้อคำถามซึ่งต้องมีความเหมาะสมกับ กลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยคัดเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ตระหนักถึงระดับการศึกษาและ สภาพเศรษฐกิจ

3.4.8 ข้อคำถามแต่ละข้อนักวิจัยควรถามเพียงแค่ประเด็นเดียว เนื่องจากหากในข้อคำถามมีหลายประเด็น คำตอบที่ได้จะไม่ชัดเจนและยากต่อการนำมาวิเคราะห์ ข้อมูล

3.4.9 ข้อคำถามควรมีตัวเลือกที่ครอบคลุมและเหมาะสม

ทั้งนี้หากนักวิจัยไม่สามารถระบุได้ให้ระบุคำว่า “อื่น ๆ โปรดระบุ.....”

3.4.10 คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามต้องสามารถแปลงเป็นข้อมูล

เชิงปริมาณได้และสามารถใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้

3.4.11 ข้อคำถามไม่ควรใช้คำย่อหรืออักษรย่อ

3.4.12 ข้อคำถามควรหลีกเลี่ยงการขึ้นนำคำตอบหรือคำตอบเป็นไป

ในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง

3.4.13 ข้อคำถามควรหลีกเลี่ยงคำถามที่สร้างความลำบากใจให้กับ

ผู้ตอบ

3.4.14 ข้อคำถามต้องน่าสนใจซึ่งสามารถกระตุ้นความต้องการ

ตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถามได้

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแบบสอบถาม นักวิจัยเมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ควรทบทวนข้อคำถามในแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะวัดและตรงตาม วัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นนักวิจัยนำแบบสอบถามที่ทบทวนแล้วนั้นให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถามก่อนนำไปทดสอบเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม นักวิจัยนำแบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนั้นมาทำการวิเคราะห์แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ แบบสอบถาม ซึ่งปกตินักวิจัยเรียกว่า “การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย” การตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือการวิจัยสามารถทำได้หลายวิธี

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ นักวิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง โดยการทบทวนการใช้ถ้อยคำและการสื่อความหมายที่ ชัดเจน เพื่อให้แบบสอบถามที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม นักวิจัยดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ นักวิจัยได้คัดเลือกไว้ สำหรับจำนวนแบบสอบถามที่ต้องจัดพิมพ์ต้องไม่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่จะต้อง เก็บรวบรวมข้อมูล และควรมีการจัดพิมพ์สำรองในกรณีที่แบบสอบถามสูญหายหรือผู้ตอบ แบบสอบถามตอบไม่สมบูรณ์ในบางฉบับ หรือผู้ตอบแบบสอบถามไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

ซึ่งนั่นหมายความว่า นักวิจัยจะต้องส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามใหม่ทันที โดยแนวทางในการจัดพิมพ์แบบสอบถาม

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview form)

แบบสัมภาษณ์จะใช้แบบบันทึกเป็นเครื่องมือประกอบในการสัมภาษณ์ โดยลักษณะของแบบสัมภาษณ์จะคล้ายกับแบบสอบถาม ซึ่งเครื่องมือประกอบในการสัมภาษณ์ นอกจากจะเป็นแบบบันทึกแล้วนั้น นักวิจัยอาจใช้เครื่องบันทึกเสียงสำหรับการบันทึกข้อมูล โดยหลักการในการสร้างแบบสัมภาษณ์มีดังนี้

- 2.1 นักวิจัยต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนในประเด็นที่ต้องสัมภาษณ์
 - 2.2 นิยามพฤติกรรมที่จะสัมภาษณ์ โดยแยกเป็นข้อคำถาม
 - 2.3 ร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์และเรียงลำดับข้อคำถาม
 - 2.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ด้วยผู้เชี่ยวชาญและนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
 - 2.5 นำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับบุคคลที่มีในกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.6 แก้ไขปรับปรุงและจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้สำหรับการวิจัยมีแบบสอบถามกับแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามมักนำมาใช้เก็บข้อมูลประเภทการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์นำมาใช้เก็บข้อมูลประเภทการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยต่อไปนี้จะอธิบายถึงลักษณะที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ (Interview)

Gill และคณะ (2008) กล่าวว่า การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการสนทนาระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือ นักวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ซึ่งลักษณะของการสนทนาจะมีโครงสร้างและมีวัตถุประสงค์ชัดเจน โดยการสัมภาษณ์เพื่อดึงความรู้ ความเข้าใจ มุมมอง ค่านิยม ประสบการณ์หรือความเชื่อของบุคคล ซึ่งนักวิจัยต้องค้นหาคำตอบจากปัญหาที่มีความซับซ้อนมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมได้มากกว่า การสัมภาษณ์มีความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่มีความละเอียดอ่อนสูง บางครั้งผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์อาจเกิดความรู้สึกไม่สบายใจในการเปิดเผยข้อมูลบางอย่างได้ ซึ่งการสัมภาษณ์มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Focused interview) นักวิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งการกำหนดคุณสมบัติที่นักวิจัยต้องใช้ความระมัดระวังและผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนด อาจมีเพียงคนเดียวหรืออาจมีเพียงกลุ่มเดียวซึ่งถือว่าเป็นผู้รู้ในรายละเอียดที่ดีที่สุด

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสนทนาตัวต่อตัวระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม การสนทนาดังกล่าวนี้น่าจะนำมาใช้ในการดำเนินการกลุ่มได้แต่ไม่เหมาะสมนัก ซึ่งการสนทนาแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ 1) การสนทนาแบบมีโครงสร้าง (Structured) 2) การสนทนาแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) และ 3) การสนทนาแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured) ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant interview) ต้องเป็นผู้รู้โดยตรงกับหัวข้อหรือปัญหาการวิจัย

2.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviews) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งจะมีขั้นตอนที่เข้มงวดในการกำหนดรายการคำถามไว้ล่วงหน้าแก่ผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ (Participants) โดยการบันทึกคำตอบจะใช้เทคนิคที่ได้มาตรฐาน คำพูดจะเป็นข้อมูลที่ถูกจัดเก็บทันที สำหรับคำถามเพื่อติดตามหรือเพื่อเจาะลึกในรายละเอียดเพิ่มเติมอาจมีเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คือ ผู้สัมภาษณ์แต่ละคนจะต้องถามคำถามเดียวกันและเรียงลำดับข้อคำถามเหมือนกันกับผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ทุกคน ซึ่งคำตอบที่ถูกบันทึกไว้จะสามารถวิเคราะห์และประเมินผลได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีความเหมาะสมน้อยกับการวิจัยที่มีสถานการณ์ที่ต้องการรายละเอียดเชิงลึก

2.2 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจะมีความยืดหยุ่นกว่าการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งนักวิจัยหรือผู้สัมภาษณ์สามารถมีคำถามติดตามได้หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมที่จำเป็น

2.3 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interviews) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งไม่มีการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้า มีความเป็นอิสระและมีความเป็นธรรมชาติในการถามสูงมาก โดยคำถามที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับคำตอบหรือการตอบสนองของผู้ให้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์แบบนี้มักใช้เวลาและยากต่อการจัดการ และอาจทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสับสนกับคำถาม เนื่องจากไม่มีลำดับความสำคัญ ทั้งนี้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเหมาะสำหรับการค้นหาเพื่อการสอบสวน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เพื่อค้นหาคำตอบตามสภาพจริง โดยคำตอบที่ได้ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้เครื่องมือการวิจัย 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม โดยนักวิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมได้ด้วยตนเอง แต่หากกลุ่มตัวอย่างกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งนักวิจัยไม่สามารถเก็บได้ด้วยตนเอง นักวิจัยสามารถส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ได้ ทั้งนี้ การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย

จะนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ 2) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งนักวิจัยต้องการข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำมาอธิบายในสิ่งที่นักวิจัยศึกษา อย่างไรก็ตาม เครื่องมือการวิจัยก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลนักวิจัยต้องมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยก่อน เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ทั้งนี้ การจะใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักวิจัยต้องพิจารณาให้เหมาะสมที่สุดกับการได้มาซึ่งคำตอบการวิจัย

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam

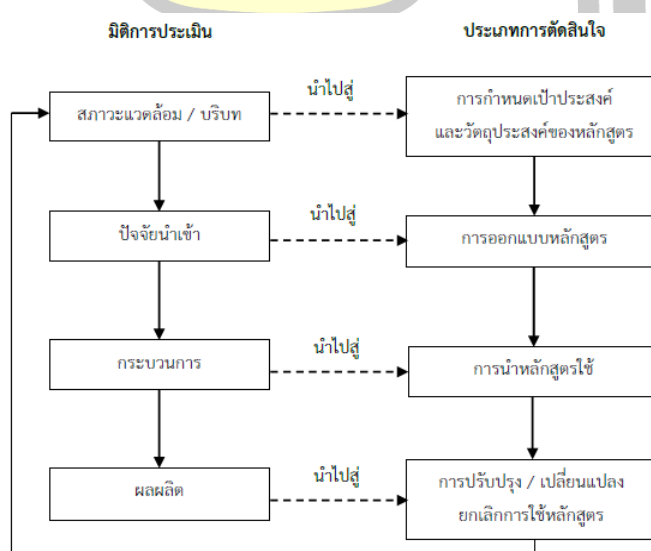
รูปแบบการประเมินนี้เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ นำเสนอโดย Stufflebeam (1983) เรียกโดยทั่วไปว่า “ซีบีเอ็มเดล” (CIPP Model) ย่อมาจากตัวอักษรตัวแรกจากคำศัพท์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยนำเข้า) Process (กระบวนการ) Product (ผลผลิต) มีลักษณะเด่นคือ เป็นการประเมินทีละด้านตามลำดับ จากการประเมินบริบทการประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต ซึ่งผลการประเมินแต่ละด้านจะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ซึ่งมีแนวทางการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1. การประเมินบริบท (C: Context evaluation) เป็นการประเมินสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ตลอดจนความสอดคล้องกับนโยบายและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (I: Input evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ เวลา เทคโนโลยี เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้าจะทำให้ได้ข้อมูลสนับสนุน การเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร
3. การประเมินกระบวนการ (P: Process evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร เช่น การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร การประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อแสวงหาประเด็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรแล้วเกิดผลผลิตคือคุณภาพของผู้เรียนอย่างไร

นอกจากนี้ Stufflebeam ยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่เกิดจากการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการ (planning decisions) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ผลการประเมินบริบทเป็นข้อมูลสารสนเทศ เช่น การกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นต้น
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง (structuring decisions) เป็นการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินปัจจัยนำเข้า มากำหนดโครงสร้างของหลักสูตร หรือการออกแบบหลักสูตร เช่น โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตร เวลาเรียน เป็นต้น
3. การตัดสินใจเพื่อนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (implementation decisions) เป็นการตัดสินใจโดยใช้ผลการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาดำเนินการให้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนดการตัดสินใจในขั้นนี้ให้ความสำคัญการปรับปรุงและพัฒนา มากกว่าการตัดสินใจ
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนหลักสูตร (recycling decisions) เป็นการตัดสินใจโดยใช้ผลการประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขยายโครงการหรือหลักสูตรต่อไป หรือยกเลิกการใช้หลักสูตร

ประเภทการประเมินและการตัดสินใจดังกล่าวแสดงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันดังภาพต่อไปนี้

ที่มา : รัตน์ บัวสนธ์ (2556)

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Stufflebeam แบบ CIPP Model

นอกจากนี้รูปแบบการประเมิน CIPP ยังได้มีการปรับขยายเป็น CIPPIEST โดยมีการขยายการประเมินผลผลิตออกเป็น การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability Evaluation) ของสิ่งที่ประเมินในด้านผลผลิตอีกด้วย (รัตนะ บัวสนธ์, 2556)

ซึ่งในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินของ สต๊ฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) มาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยจะพิจารณาใน 4 ด้าน (มาเรียม นิลพันธ์, 2553) ดังนี้

1. ด้านบริบท (C : Context Evaluation) หมายถึง การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรรู้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้าง มีความต้องการ หรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input Evaluation) หมายถึง การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการประเมินว่ามีความเหมาะสม และความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตร เวลา เทคโนโลยีต่าง ๆ และแผนในการดำเนินการ เป็นต้น
3. ด้านกระบวนการ (P: Process Evaluation) หมายถึง การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องในการดำเนินการมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงต้องบันทึกผลการประเมินไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอนในการประเมินในกระบวนการนี้ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศ การกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ด้านผลผลิต (P: Product Evaluation) หมายถึง การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับนิสิตนั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด นิสิตสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงได้หรือไม่อย่างไร อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับ

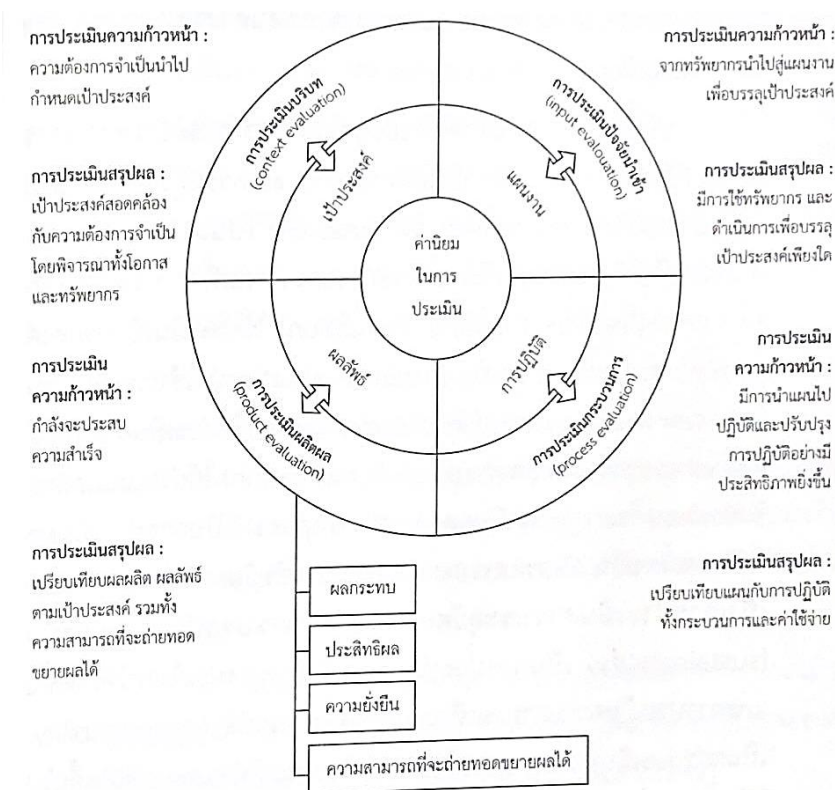
เกณฑ์สัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่คาดหวังของหลักสูตรและคณะ/สถาบัน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2561) กล่าวว่า CIPPIEST Model รูปแบบซิปป์ไออีเอสที คือ ตัวแบบการประเมินความก้าวหน้าและการประเมิน สรุปลผลตามกระบวนการที่ดำเนินการประเมินเพื่อการจัดการ เสนอโดย แดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Danial L. Stufflebeam) เมื่อ ค.ศ. 2003 ที่พัฒนา มาจากรูปแบบซิปป์ (CIPP) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ บริบท (context) ทรัพยากร (input) กระบวนการ (process) และผลิตผล (product) ในระยะแรกรูปแบบซิปป์เป็นการประเมินที่ เน้นกระบวนการจากทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า สู่กระบวนการที่ก่อให้เกิดผลิตผลในบริบทต่าง ๆ

ต่อมาซิปป์เน้นการกำหนดเป้าประสงค์จากการประเมินบริบท รวมถึงการประเมิน ความต้องการ การวางแผนดำเนินการ จากการศึกษาทรัพยากรที่มีอยู่และการประเมินยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดยุทธวิธีหรือแผนงาน หลังจากนั้นรูปแบบซิปป์ได้เน้นการประเมินแบบสรุปลผล ไปพร้อม ๆ กับการประเมินแบบเน้นกระบวนการ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและล่าสุดได้ขยาย ขอบเขตแนวคิดของผลิตผลให้ครอบคลุมผลกระทบ (impact) ประสิทธิภาพ (effectiveness) ความยั่งยืน (sustainability) และความสามารถที่จะถ่ายทอดขยายผลได้ (transportability) อันเป็นที่มาของรูปแบบซิปป์ไออีเอสที

องค์ประกอบหลักของรูปแบบซิปป์ไออีเอสทีในการประเมินความก้าวหน้าและ การประเมินสรุปลผล แสดงผลการสรุปลดังภาพต่อไปนี้

ที่มา : Stufflebeam (2001)

ภาพประกอบ 3 แสดงองค์ประกอบหลักของ CIPPIEST Model ในการประเมินความก้าวหน้าและการประเมินสรุปผล

จากภาพแสดงองค์ประกอบของโมเดล ประกอบด้วยวงกลมที่ซ้อนกัน 3 ชั้น ดังนี้

วงกลมที่ 1 (วงกลมในสุด) คือ ค่านิยมร่วมกัน (core values) ที่เป็นพื้นฐานของการประเมิน และเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมิน

วงกลมที่ 2 (วงกลมกลาง) เป็นจุดเน้นของการประเมิน 4 ประการ คือ 1) เป้าประสงค์ (goals) 2) แผน (plans) 3) การปฏิบัติ (actions) 4) ผลลัพธ์ (outcomes) วงกลมนอกสุดเป็นแบบการประเมิน 4 แบบเพื่อใช้ประเมินจุดเน้น 4 ประการของวงกลมที่ 2 ประกอบด้วย

1) การประเมินบริบท (context evaluation) ใช้ประเมินเป้าประสงค์ 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (input evaluation) ใช้ประเมินแผน 3) การประเมินกระบวนการ (process evaluation) ใช้ประเมินการปฏิบัติ และ 4) การประเมินผลิตผล (product evaluation) ใช้ประเมินผลลัพธ์ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลกระทบ (impact) เป็นการประเมินผลซึ่งเกิดจากผลผลิต (outputs) การประเมินประสิทธิผล (effectiveness) เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ การประเมินความยั่งยืน (sustainability) เป็นการประเมินความยั่งยืนของประโยชน์ที่เกิดขึ้นและการประเมิน

ความสามารถที่จะถ่ายทอดขยายผลได้ (transportability) เป็นการประเมินความสามารถในการนำกิจกรรมที่ทำและผลที่เกิดขึ้นไปใช้ในบริบทอื่นๆ

วงกลมที่ 3 (วงกลมนอกสุด) แสดงคำถามการประเมินความก้าวหน้าและการประเมินสรุปของแต่ละประเภทของการประเมินเป็นที่น่าสนใจที่ว่า วงกลมที่ 2 และวงกลมที่ 3 มีลูกศร 2 ทาง ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างจุดเน้นของการประเมินกับแบบประเมิน

มนตรี วงษ์สะพาน (2563) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบชิปของสตัฟเฟิลบีม เป็นวิธีการประเมินที่มีผู้นิยมนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตรและใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. การประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบที่แวดล้อมของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เช่น นโยบายของสถานศึกษา สภาพชุมชน และกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อช่วยการตัดสินใจในการเลือกใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยที่มีข้อนำเข้าสำหรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการประเมินผลเพื่อค้นหาแนวทางการจัดหา และจัดสรรทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ โดยพิจารณาถึงความเพียงพอและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
3. การประเมินด้านกระบวนการ (Input Evaluation) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจในเรื่องการเลือกวิธีดำเนินการของแผนงานหรือโครงการ หรือหากเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วก็เป็นข้อมูลพิจารณาตัดสินใจความก้าวหน้าของวิธีการดำเนินโครงการ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาขัดข้อง การประเมินผลประเภทนี้จะกระทำต่อจากการประเมินผลปัจจัยนำเข้า เพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาวิธีดำเนินการที่เหมาะสม นอกจากนี้ การประเมินผลประเภทนี้จะช่วยค้นหาข้อบกพร่อง และแนวทางแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องในระหว่างดำเนินการโครงการด้วย ถ้าเป็นแผนงานหรือโครงการที่ปฏิบัติจริงก็จะเป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่า แผนงานหรือโครงการนั้นได้ดำเนินการไปตามกระบวนการที่วางไว้ ซึ่งจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความคลาดเคลื่อนประการใด การประเมินผลกระบวนการนี้จะนำไปสู่การประเมินผลขั้นผลผลิต
4. การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินค่าผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยการตัดสินใจว่าในแต่ละขั้นตอนควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ขยาย หรือยุบแผนงานหรือโครงการอย่างไร การประเมินผลประเภทนี้คือการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ว่าเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์อย่างไร การประเมินผลประเภทนี้อาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นอาจใช้วิธีประมวลสรุปจากข้อมูลการประเมินผลเนื้อความ การประเมินผลปัจจัยประเมินผลปัจจัยนำเข้า และการประเมินผลกระบวนการ แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ได้

กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) เป็นการประเมินหาข้อเท็จจริง เพื่อหาทางเลือกประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นของการประเมิน แยกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตร เช่น นโยบายการศึกษา ปรัชญาการศึกษา กฎหมาย แผนการพัฒนาความต้องการของชุมชน ฯลฯ จุดมุ่งหมายก็เพื่อหาหลักการและเหตุผลสำหรับใช้ในการตั้งจุดมุ่งหมาย หลักสูตร การประเมินส่วนนี้จะอธิบายและขยายให้ชัดเจนถึงสภาพที่พึงปรารถนาและสถานภาพที่เกิดขึ้นจริงในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมบ่งชี้ถึงช่องว่างที่ไม่สามารถสนองความต้องการและโอกาสที่ยังไม่สามารถใช้ และวินิจฉัยปัญหาที่ขัดขวางหรืออุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถไปถึงความต้องการและได้โอกาสเท่าที่ควร

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อทราบข้อสนเทศ เพื่อนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสัมฤทธิ์ผล สิ่งที่ต้องประเมิน ได้แก่ สมรรถภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประสบผลสำเร็จ

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เมื่อหลักสูตรได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามแบบที่วางไว้ การประเมินการกระบวนการก็ต้องดำเนินการเพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นระยะ ๆ การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์สำคัญ ๆ 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของวิธีการดำเนินงานของหลักสูตร

3.2 เพื่อหาข้อสนเทศต่าง ๆ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร

3.3 เพื่อเก็บรักษาข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานหลักสูตร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและตีความหมายของผลที่เกิดขึ้น เมื่อการใช้หลักสูตรจบสิ้นลง การประเมินผลผลิตเป็นการรวบรวมข้อสนเทศ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่า ควรจะดำเนินการต่อไป ล้มเลิกแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมหรือเชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับกิจกรรมของหลักสูตรอื่น ๆ อย่างไรหรือไม่

จากการสังเคราะห์รูปแบบของการประเมินหลักสูตร รูปแบบต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายในการประเมินหลักสูตร เพื่อประเมินความก้าวหน้าและการประเมินสรุปผลตาม

กระบวนการทัศน์การประเมินเพื่อการจัดการ อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน สามารถทำต่อเนื่องได้ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร ในด้าน ผลลัพธ์ของหลักสูตรว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และตอบสนองต่อ ความต้องการของสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP Model ดังตาราง 2

ตาราง 2 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบ CIPP Model ตามแนวคิดของ Stufflebeam

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม				
CIPP Model (Stufflebeam)	ด้านบริบท	ด้านปัจจัยนำเข้า	ด้านกระบวนการ	ด้านผลผลิต
	วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	สื่อที่ใช้ในการ จัดการเรียนรู้	การจัดการเรียน การสอน	ประสิทธิภาพของ บัณฑิตด้านวิชาการ ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหารายวิชา
	โครงสร้าง หลักสูตร	อาจารย์	การบริหาร หลักสูตร	ประสิทธิภาพ ด้านวิชาชีพ ความสามารถใน การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน และการนิเทศ
	เนื้อหา ของหลักสูตร	วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ตำรา สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	การวัดและ ประเมินผล	ประสิทธิภาพของ บัณฑิตด้านทักษะ ในการทำงานการ มีคุณธรรมจริยธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ ไชยโส และคณะ (2559) ได้ศึกษาการประเมินและพัฒนาหลักสูตร ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัย และประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 และพัฒนาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมิน ตามองค์ประกอบ ของหลักสูตรในด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 125 คน นิสิตปัจจุบัน 4 คน บัณฑิต 5 คน และการสัมภาษณ์วิทยากรหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา พิจารณาประเมินด้วยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และผู้ให้ข้อมูลเห็นถึงความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฯ มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไปเนื่องจากร้อยละ 94.4 ของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่จำเป็นและมีความต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนา หลักสูตร มีปัจจัยที่เหมาะสม ทั้งโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การรับนิสิต แผนการจัดการเรียน และอาจารย์ที่สอนกระบวนการใช้หลักสูตร ต้องจัดหาแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตจบการศึกษา ได้ตามแผนการเรียนบัณฑิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางด้านการประเมินและสามารถนำไปใช้ในการ ประกอบอาชีพอาจารย์และนักวิจัยและประเมินทางการศึกษา สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่ เผยแพร่ได้ 2) หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2559 ซึ่งผ่านกระบวนการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและ พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตที่สมควรจะทำวิจัย เพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรนี้ต่อไป

สมชัย วงษ์นายะ (2560) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) ในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ ที่เกี่ยวข้อง ดุษฎีบัณฑิต นักศึกษาระดับปริญญาเอก และผู้ใช้บัณฑิต เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินพบว่า อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ดุษฎีบัณฑิต และนักศึกษาระดับ ปริญญาเอก มีความเห็นว่า ปัจจัยเบื้องต้นในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้าน

นักศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และด้านหลักสูตร ส่วนด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และด้านบริการต่าง ๆ ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณภาพของดุขฎีบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และด้านคุณลักษณะที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “ความรู้คู่ชุมชน” อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก

ปิยะธิดา ปัญญา (2562) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST เป็นหลักในการประเมิน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 8 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 41 คน ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 15 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 14 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมของการประเมิน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ดุษฎีบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านบริบท หลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการศึกษาของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี 3) ด้านปัจจัยนำเข้า และ 4) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ควรปรับปรุงพื้นฐานและเสริมความรู้ให้นักศึกษาที่ไม่ได้จบสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาโดยตรง 5) ด้านผลผลิต ควรนำความรู้ความเข้าใจทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษาไปพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน 6) ด้านผลกระทบ ควรเสริมสร้างให้มีความมั่นใจในองค์ความรู้ ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา 7) ด้านประสิทธิผล ควรเสริมสร้างให้มีการบูรณาการในการทำงานและให้คำปรึกษาแก่บุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 8) ด้านความยั่งยืน มีความมั่นใจในตัวเองและสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับบุคคลอื่นได้ 9) ด้านถ่ายทอดส่งต่อ ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ มีความหลากหลายและครอบคลุม

วรรณประภา เอี่ยมฤทธิ์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรสาขาวิชา สารสนเทศศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2559) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2559) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเสนอแนวทางการพัฒนา

หลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ โดยดำเนินการวิจัยแบบพหุนิติวิธี ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 243 คน และเก็บข้อมูล เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จากผู้ดูแลการฝึกงาน จำนวน 45 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และข้อมูลจาก การสนทนากลุ่มของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1-4 มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้ดูแลฝึกงานและผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง หลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีทักษะด้านความรู้ (Hard skills) และทักษะด้านสังคม (Soft skills) ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ โดยให้ หลักสูตรมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติมากขึ้น

น้ามนต์ เรืองฤทธิ์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต มีกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน 3) นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 13 คน และ 4) หัวหน้าของหน่วยงานที่นักศึกษา ทำงานอยู่ จำนวน 13 คน โดยใช้ประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามออนไลน์ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา พบว่า ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบท ความต้องการของสังคมและประเทศชาติและเทคโนโลยี เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงทะเลียนเรียน จากสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และควรส่งเสริมให้อาจารย์มีการพัฒนาตนเอง เน้นกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่

เพ็ญภา กุลนาค (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยแบบผสมผสานที่ครอบคลุมการวิจัยในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ให้ตรงตามบริบทในการศึกษา และครอบคลุมการประเมินในด้านความมุ่งหมายของ หลักสูตร โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร และประสิทธิภาพของผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ในหลักสูตร นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อหลักสูตร ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านประสิทธิภาพของผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้ 1) หลักสูตรควรเพิ่มการให้นิสิตลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ที่หลากหลาย 2) ควรปรับปรุงกรณี ในห้องปฏิบัติการให้การปรึกษาให้มีความทันสมัยมากขึ้น 3) เพิ่มช่องทางการให้ความรู้แบบออนไลน์ เพื่อให้ศิษย์เก่าเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมแบบไม่มีค่าใช้จ่าย

ธิดา แซ่ซัน และคณะ (2564) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ประเมินตามแบบจำลอง CIPP (Context-Input-Process-Product model) มี 2 ส่วน คือ ประเมินบริบทโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลผลิต จากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา รวมจำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมของบริบทโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามนักศึกษา ประเมินปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ และแบบสอบถามอาจารย์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ผลงานประเมินพบว่า 1) บริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมตาม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ปัจจัยนำเข้า พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับ ต่ำมากในด้านการประชาสัมพันธ์ โครงสร้างหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพ ส่วนอาจารย์มีความ คิดเห็นต่อคุณภาพนักศึกษาอยู่ในระดับดี ควรพัฒนาในหลายสมรรถนะให้ดีขึ้น 3) กระบวนการ

นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก ทั้งการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การศึกษา กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน 4) ผลผลิต ด้านผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ ยังคงต้องพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น และด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

งานวิจัยต่างประเทศ

Asfaroha และคณะ (2017) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โครงการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการประเมินของ CIPP การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยและการพัฒนา (R & D) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศการ์ตา ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบจำลองการประเมิน CIPP (ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต) โดยองค์ประกอบด้านบริบท ในการศึกษานี้ประกอบด้วย การพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ความเข้าใจและทักษะของครูที่ใช้เครื่องมือ ในการประเมินโครงการและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การดำเนินการตามเครื่องมือการประเมินโครงการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการประเมินโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ของข้อมูลที่สามารถติดตามผล ของการประเมินโครงการได้ในอนาคต การพัฒนารูปแบบการประเมินโครงการโดย CIPP Model จะทำให้สามารถประเมินโครงการด้านความเหมาะสมของเนื้อหา โครงสร้างและภาษา รวมถึง มีความน่าเชื่อถือและมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน สามารถนำผลการประเมินไป พัฒนาและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Azadeh และคณะ (2017) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์ การแพทย์ขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนแพทย์ชีราซ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ยิชาวิทยาศาสตร์ พื้นฐานและนักศึกษาแพทย์ปีที่ 1 และปีที่ 2 (CIPP) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์เนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้างและการประชุมระดมสมอง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ซอฟต์แวร์ SPSS เวอร์ชัน 14 ในการประเมินบริบทด้วยแบบสอบถาม พบว่า ระบบการศึกษานี้สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในชั้นเรียน กำหนดการและบรรยากาศของชั้นเรียน ในด้านปัจจัยนำเข้า โดยใช้ แบบสอบถาม พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษาเป็นที่ยอมรับได้ ยกเว้นปัญหาการขาดแคลนศพ ในการประเมินกระบวนการพบว่า คุณภาพของการนำเสนอแบบบูรณาการของโมเดลและการได้รับสารเคมีในช่วงเริ่มต้นดีขึ้น จากมุมมองของนักเรียน ในการประเมินผลการทำรายสัมนักเรียน ผลงานของนักเรียนและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับคณะ แสดงผลด้านบวกในด้าน

การรวมกลุ่มและบางส่วนที่ต้องปรับปรุง ข้อได้เปรียบหลักในการประเมินโปรแกรมการศึกษาตามรูปแบบการประเมิน CIPP คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลิตภัณฑ์ของโปรแกรม จะถูกมองและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานด้านการศึกษาสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องตามจุดอ่อนและจุดแข็งของโปรแกรม จากผลการศึกษาครั้งนี้หลักสูตรวิทยาศาสตร์ พื้นฐานแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาแพทย์ระดับปริญญาตรีในโรงเรียนแพทย์ชีราชอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ อย่างไรก็ตามความพยายามที่จะปรับปรุงหรือปฏิรูปบางส่วนและดำเนินการประเมินหลักสูตรโปรแกรมและการรับรองดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่จำเป็น คำแนะนำต่อไปนี้เป็นสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต ในการประเมิน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า จะขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ศพที่ใช้ในการศึกษาของโรงเรียนแพทย์ชีราช ที่ใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์

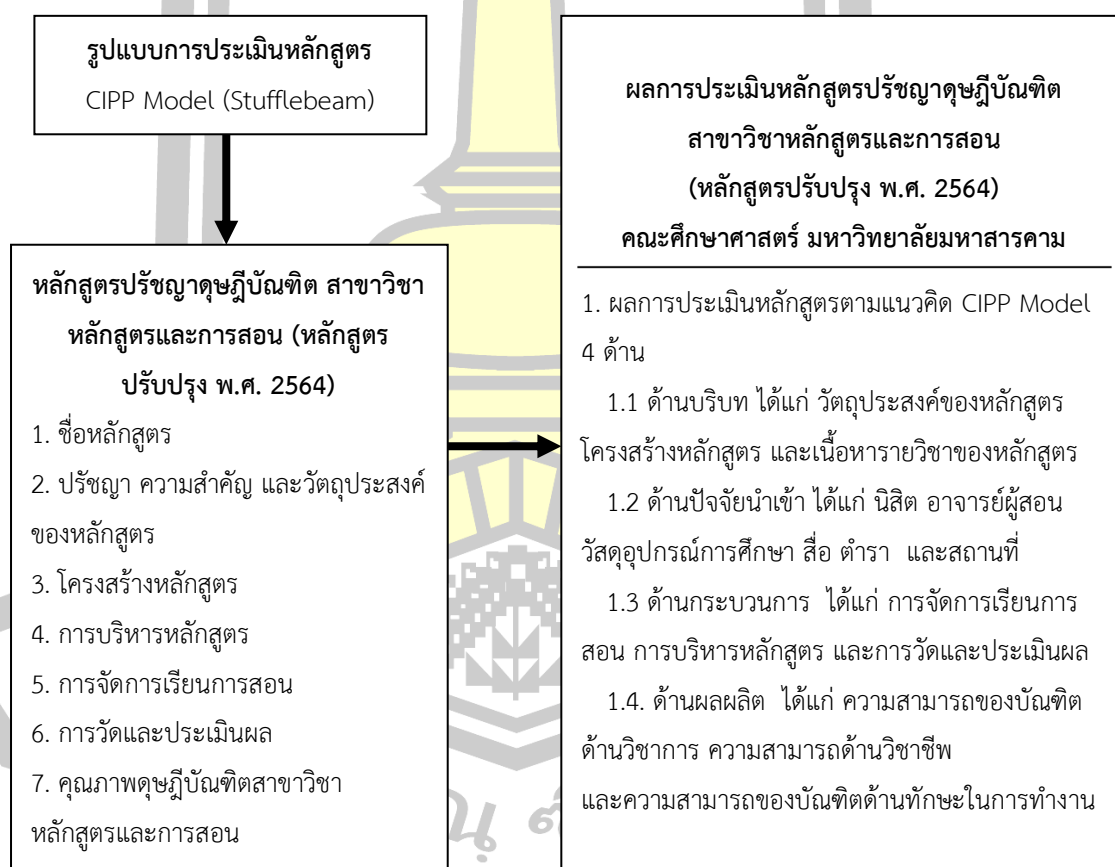
Ilhan (2021) ได้ทำการวิจัย การประเมินความสามารถตามหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา โดยวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความสามารถตามหลักสูตรการศึกษาทางการแพทย์ การศึกษาเชิงคุณภาพนี้ได้รับการออกแบบเป็นกรณีศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาการประเมินหลักสูตรที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบผ่านรูปแบบ CIPP ของ Stufflebeam กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคณาจารย์ 15 คน และนักเรียน 50 คน ของโรงเรียนแพทย์ในตุรกี รวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลลัพธ์ที่สำคัญบางประการในการศึกษามีดังต่อไปนี้: นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเชิงลบเกี่ยวกับความสามารถและกระบวนการเรียนรู้การสอน ในขณะที่คณาจารย์พอใจกับการปฏิบัติของพวกเขา ทั้งนักศึกษาและคณาจารย์คิดว่า CBME มีส่วนช่วยในการพัฒนาวิชาการและอาชีพศึกษาของนักศึกษา สรุปได้ว่า เพื่อให้ CBME ให้โอกาสในบริบทการศึกษาทางการแพทย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ดำเนินการแล้วประเมินในกรอบของภูมิหลังทางทฤษฎีและอาจารย์ใหญ่ มิฉะนั้นเนื่องจากปัญหาในกระบวนการพัฒนาและการดำเนินการในแง่ของผลลัพธ์สามารถแนะนำได้ว่า คณาจารย์ควรได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับวิธีการเขียนความสามารถและเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการสอน/การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ CBME ที่เกี่ยวข้องกับคณาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการควรได้รับการประเมินและแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าในการประเมินหลักสูตรนั้นมีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ ในการนำรูปแบบการประเมินใดไปใช้จึงต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการประเมินเป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) โดยใช้รูปแบบการประเมินของ แดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP Model เพื่อให้ทราบถึงสภาพของหลักสูตรโดยรวม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในวงรอบต่อไป การวิจัย

ครั้งนี้ ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ให้นิสิตมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมนอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสังเคราะห์การประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินของ CIPP Model มาเป็นหลักในการประเมิน ทั้งนี้เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการประเมิน CIPP Model คือ ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เกณฑ์ในการจัดระดับความคิดเห็นความเหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตร
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนจำนวน 5 คน
นิสิตต่างประเทศ (นิสิตชาวจีน) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 27 คน
รวมทั้งสิ้น 32 คน

พูน ปณ จิโต ชีเว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ชนิด ประกอบด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ใช้หลักสูตร

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม					แบบสัมภาษณ์				
	ข้อมูลทั่วไป	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	ผลผลิต	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ข้อมูลทั่วไป	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	ผลผลิต	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
อาจารย์ประจำหลักสูตรและ อาจารย์ผู้สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นิสิตต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

1. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 ฉบับ สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมี 2 ฉบับ ดังนี้

1.1 ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 โครงสร้างหลักสูตร

- 1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย
 - 2.1 นิสิต
 - 2.2 อาจารย์ผู้สอน
 - 2.3 วัสดุอุปกรณ์การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่
3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย
 - 3.1 การจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 การบริหารหลักสูตร
 - 3.3 การวัดและประเมินผล
4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย
 - 4.1 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาการ
 - 4.2 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาชีพ
 - 4.3 ความสามารถของบัณฑิตด้านทักษะในการทำงาน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ จุดเด่น จุดด้อย และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ความคิดเห็นทั่วไปหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.2 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 โครงสร้างหลักสูตร
 - 1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย
 - 2.1 นิสิต
 - 2.2 อาจารย์ผู้สอน
 - 2.3 วัสดุอุปกรณ์การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- 3.1 การจัดการเรียนการสอน
- 3.2 การบริหารหลักสูตร
- 3.3 การวัดและประเมินผล

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

- 4.1 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาการ
- 4.2 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาชีพ
- 4.3 ความสามารถของบัณฑิตด้านทักษะในการทำงาน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ จุดเด่น จุดด้อย และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ความคิดเห็นทั่วไปหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. แบบสัมภาษณ์เพื่อการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 2 ฉบับ สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และนิสิต

2.1 ฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย

- 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 โครงสร้างหลักสูตร
- 1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย

- 2.1 นิสิต
- 2.2 อาจารย์ผู้สอน
- 2.3 วัสดุอุปกรณ์การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- 3.1 การจัดการเรียนการสอน

3.2 การบริหารหลักสูตร

3.3 การวัดและประเมินผล

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

4.1 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาการ

4.2 ความสามารถด้านวิชาชีพ

4.3 ความสามารถของบัณฑิตด้านทักษะในการทำงาน

2.2 ฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์นิสิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 โครงสร้างหลักสูตร

1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย

2.1 นิสิต

2.2 อาจารย์ผู้สอน

2.3 วัสดุอุปกรณ์การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

3.1 การจัดการเรียนการสอน

3.2 การบริหารหลักสูตร

3.3 การวัดและประเมินผล

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย

4.1 ความสามารถของบัณฑิตด้านวิชาการ

4.2 ความสามารถด้านวิชาชีพ

4.3 ความสามารถของบัณฑิตด้านทักษะในการทำงาน

เกณฑ์ในการจัดระดับความคิดเห็นความเหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตร

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ในการจัดระดับความคิดเห็นความเหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.51 – 5.00	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร และเอกสาร ตำราเรียน ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารประเมินหลักสูตร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรตาม
รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ แดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam)
เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการกำหนดโครงสร้างการประเมิน

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์
จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้กรอบแนวคิดตามรูปแบบการประเมิน
CIPP Model ของ แดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และสอดคล้องกับ
จุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามแต่ละฉบับจะมีทั้ง แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต
5 ระดับ แบบให้ตอบตามรายการจากหลายคำตอบ และแบบให้แสดงความคิดเห็น และ
แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่
ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังตาราง 3

ตาราง 3 กรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะศึกษาในรูปแบบการประเมินแต่ละฉบับ

ฉบับที่/ กลุ่มตัวอย่าง	สิ่งที่จะศึกษา			
	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต
1. อาจารย์ ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร อาจารย์ประจำ หลักสูตร และ อาจารย์ผู้สอน	1. วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร 2. โครงสร้างของ หลักสูตร 3. เนื้อหารายวิชา ของหลักสูตร	1. นิสิต 2. อาจารย์ผู้สอน 3. วัสดุอุปกรณ์ การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่	1. การจัดการ เรียนการสอน 2. การบริหาร หลักสูตร 3. การวัดและ ประเมินผล	1. ความสามารถของ บัณฑิตด้านวิชาการ 2. ความสามารถด้าน วิชาชีพ 3. ความสามารถของ บัณฑิตด้านทักษะ ในการทำงาน
2. นิสิต	1. วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร 2. โครงสร้างของ หลักสูตร 3. เนื้อหารายวิชา ของหลักสูตร	1. นิสิต 2. อาจารย์ผู้สอน 3. วัสดุอุปกรณ์ การศึกษา สื่อ ตำรา สถานที่	1. การจัดการ เรียนการสอน 2. การบริหาร หลักสูตร 3. การวัดและ ประเมินผล	1. ความสามารถของ บัณฑิตด้านวิชาการ 2. ความสามารถด้าน วิชาชีพ 3. ความสามารถของ บัณฑิตด้านทักษะ ในการทำงาน

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องและครอบคลุมในเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนระการ ด้านการวิจัยและประเมินผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา ด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ วัฒนชัย ด้านเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ ด้านหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.5 Miss Menglan Luo ด้านหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นที่ 5 หาคุณภาพของแบบสอบถาม และนำผลการพิจารณาแก้ไขปรับปรุง
เครื่องมือแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ได้
มาวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามแต่ละข้อกับจุดมุ่งหมายของงานวิจัย

ขั้นที่ 6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำ
หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นสัมภาษณ์ 4 ประเด็น
ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร 4 ด้าน และการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)
กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกระบวนการสร้างและ
ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็น คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ
การประเมินหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา และปรับปรุง ประเด็นสอบถามของเครื่องมือจากงานวิจัย
ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ โดยใช้กรอบแนวคิดตามรูปแบบ
การประเมิน CIPP Model ของ แดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam)
และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ
และด้านผลผลิต

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินค่าความสอดคล้องระหว่าง
ข้อความถามกับประเด็นหลักสูตรแต่ละด้าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญเช่นเดียวกับ
แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 5 หาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ และนำผลการพิจารณาแก้ไขปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และนิสิตต่างประเทศที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตหมายกำหนดเวลาการสัมภาษณ์ หรือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวจากงานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไปดำเนินการแจกและเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ด้วยตนเอง จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และกรอกข้อมูลใน Google Form ส่วนของนิสิตต่างประเทศ
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากทุกกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบและวิเคราะห์ โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ได้รับแบบสอบถามบันทึกลงในแบบฟอร์มที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติที่กำหนดไว้
4. รวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ โดยการจัดกลุ่มและนำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นิสิต บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความเหมาะสมของหลักสูตรด้านต่าง ๆ กับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.51 – 5.00	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00– 1.50	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามแบบปลายเปิดแต่ละด้านนำมาจัดกลุ่มคำตอบแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. พื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนา
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มเป้าหมาย

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) คำนวณจากสูตร ดังนี้
 (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัว
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนที่นำมาวิเคราะห์

พูน ปณ จิต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร 5 คน และนิสิต 27 คน รวมทั้งหมด 32 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)
อาจารย์	5
นิสิต	27
รวม	32

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีจำนวน ทั้งหมด 32 คน ประกอบด้วย อาจารย์จำนวน 5 คน และนิสิต จำนวน 27 คน ซึ่งมี ข้อมูลพื้นฐาน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	40
หญิง	3	60
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
30 – 39 ปี	-	-
40 – 49 ปี	3	60
50 ปีขึ้นไป	2	40
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาโท	-	-
ปริญญาเอก	5	100

ตาราง 5 (ต่อ)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	1	20
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	3	60
รองศาสตราจารย์	1	20

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60) มีอายุระหว่าง 40-49 ปี และอาจารย์สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 100) และมีตำแหน่ง ทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ร้อยละ 60) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนิสิตสามารถแสดง ดังตาราง 6

ตาราง 6 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของนิสิต

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		11	40.7
หญิง		16	59.3
อายุ			
ต่ำกว่า 30 ปี		3	11.1
30 – 39 ปี		11	40.7
40 – 49 ปี		13	48.1
50 ปีขึ้นไป		-	-

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนิสิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.3) มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิตและบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมแต่ละด้าน

การประเมินหลักสูตร	อาจารย์			นิสิต		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านบริบท	4.85	0.24	มากที่สุด	4.24	0.61	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.57	0.17	มากที่สุด	4.33	0.50	มาก
3. ด้านกระบวนการ	3.95	0.25	มาก	3.57	0.35	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.45	0.27	มาก	4.18	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม	4.45	0.13	มาก	4.08	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่า อาจารย์ และนิสิต เห็นว่าผลการประเมิน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีเหมาะสมในหลักสูตรในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ ตามลำดับ

พูน ปณ จิต ชีเว

ผลการประเมินด้านบริบท

ตาราง 8 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านบริบท โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.80	0.44	มากที่สุด
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม	4.80	0.44	มากที่สุด
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียน ที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน	4.60	0.54	มากที่สุด
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.80	0.44	มากที่สุด
รวม	4.85	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของหลักสูตรโดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านบริบทของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่เหมาะสม จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสม หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง และเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน ตามลำดับ

ตาราง 9 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านบริบท โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D	ระดับความ เหมาะสม
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.19	0.87	มาก
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม	4.22	0.80	มาก
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ	4.22	0.75	มาก
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่ เหมาะสม	4.11	0.69	มาก
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.30	0.72	มาก
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน	4.33	0.67	มาก
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.33	0.78	มาก
รวม	4.24	0.61	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของหลักสูตรโดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านบริบทของนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ หลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และหลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียน เข้าเรียนที่เหมาะสม ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ตาราง 10 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร	4.40	0.54	มาก
2. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร	4.40	0.89	มาก
3. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.54	มากที่สุด
4. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.20	0.83	มาก
5. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.60	0.54	มากที่สุด
6. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ	4.80	0.44	มากที่สุด
7. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.57	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการ มีความเหมาะสม สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ

ตาราง 11 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร	4.26	0.71	มาก
2. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร	4.22	0.64	มาก
3. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.86	มาก
4. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.52	0.64	มากที่สุด
5. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.44	0.50	มาก
6. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ	4.22	0.69	มาก
7. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม	4.37	0.68	มาก
รวม	4.33	0.50	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ และผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านกระบวนการ

ตาราง 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านกระบวนการ โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.60	0.54	น้อย
2. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนเพียงพอ	1.80	0.83	น้อย
3. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว	4.00	1.00	มาก
4. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	4.60	0.54	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร	4.80	0.44	มากที่สุด
6. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
7. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
8. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	4.80	0.44	มากที่สุด
รวม	3.95	0.25	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว การแนะนำระบบการลงทะเบียนและ

การค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอน และการจัดลำดับเนื้อหารายวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามลำดับ

ตาราง 13 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านกระบวนการ โดยรวมและเป็นรายชื่อ

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	2.33	0.78	น้อย
2. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนเพียงพอ	2.30	1.06	น้อย
3. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว	3.33	1.10	ปานกลาง
4. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	3.96	0.80	มาก
5. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร	3.96	0.70	มาก
6. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.19	0.62	มาก
7. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.19	0.55	มาก
8. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	4.37	0.74	มาก
รวม	3.57	0.35	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนเพียงพอ ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านผลผลิต

ตาราง 14 ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อด้านผลผลิต โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน	4.60	0.54	มากที่สุด
2. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้	4.60	0.54	มากที่สุด
3. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา	4.00	1.00	มาก
4. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้	4.80	0.44	มากที่สุด
5. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.44	มากที่สุด
6. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี	4.00	0.70	มาก
7. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน	4.40	0.54	มาก
8. บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.89	มาก
รวม	4.45	0.27	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้ บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้

เรียนมาไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา และบัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี ตามลำดับ

ตาราง 15 ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อด้านผลผลิต โดยรวมและเป็นรายข้อ

ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน	4.48	0.64	มาก
2. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้	4.04	0.80	มาก
3. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา	4.11	0.64	มาก
4. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้	4.33	0.55	มาก
5. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.22	0.75	มาก
6. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี	3.93	0.87	มาก
7. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน	4.04	0.75	มาก
8. บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.66	มาก
รวม	4.18	0.55	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต โดยรวมเห็นว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของนิสิต มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้ บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และ

การใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน และบัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี ตามลำดับ

ผลการสัมภาษณ์เพื่อการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ด้านบริบท

1.1 ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน

ด้านบริบทเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและความเหมาะสมของหลักสูตรในการนำไปใช้พัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติมีดังนี้ ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า โครงสร้างของหลักสูตรที่ประกอบด้วย หมวดวิชาแกนร่วม หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิทยานิพนธ์และหมวดวิชาเสริมพื้นฐาน มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดความรู้ความสามารถในด้านการหลักสูตรและการสอน รายละเอียดของรายวิชา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ประเด็นสำคัญอยู่ที่เนื้อหาของแต่ละรายวิชาต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...โครงสร้างของหลักสูตรควรเชื่อมโยงวิธีการและนวัตกรรมในการนำไปแก้ปัญหาทางการศึกษา...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ปรับเนื้อหาวิชาตามมีความทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...การรับนิสิตต่างชาติมาเรียนในหลักสูตรไทย สื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม เป็นความท้าทายในการเรียนรู้ และพัฒนาตนทั้งอาจารย์และนิสิตต่างชาติ โอกาสในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติมากขึ้น...”

1.2 ผลการสัมภาษณ์นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต

ผลการสัมภาษณ์ดุษฎีบัณฑิตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ที่ว่า “...ควรเพิ่มทักษะกระบวนการด้านการ
ดำเนินการวิจัยในแต่ละประเภท รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง...”

สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ที่ว่า “...ปูพื้นฐานรายวิชาแก่นิสิต เพื่อเป็นแนวทาง
ในการเรียนวิชาต่อไป...”

สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านปัจจัยบริบท โดยภาพรวมและรายข้อมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญคือ หลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี เนื่องจาก
สถานการณ์โควิด 19 ทำให้มีการเรียนออนไลน์ จึงพลาดโอกาสในการสร้างเครือข่ายกันระหว่างนิสิต
และอาจารย์ ดังนั้นหลังสถานการณ์โควิด 19 จึงควรเพิ่มโอกาสในการเรียน และจัดกิจกรรม
แลกเปลี่ยนให้นิสิตชาวจีนและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำร่วมกัน

2. ผลการสัมฤทธิ์ด้านปัจจัยนำเข้า มีดังนี้

2.1 ผลการสัมฤทธิ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และ
อาจารย์ผู้สอน

ผลการสัมฤทธิ์ด้านปัจจัยนำเข้าอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอเหมาะสม
มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำด้านการวิจัยและการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอื่น ๆ
และผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร เพียงแต่มีอุปสรรค
ทางด้านภาษา เนื่องจากเป็นนิสิตชาวจีน ในการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
จึงจำเป็นต้องมีล่าม เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร

สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ที่ว่า “...แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผู้เรียน ควรเตรียม
ความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และ
อ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศที่จำเป็นต่อการเรียนระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ให้มากขึ้น...”

2.2 ผลการสัมภาษณ์นิสิตระดับดุขุภีบัณฑิต

ผลการสัมภาษณ์ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ในขณะที่เรียนออนไลน์มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน และอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอเหมาะสม มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำด้านการวิจัยและการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ภายหลังสถานการณ์โควิด 19 นิสิตชาวจีนได้มาเรียนที่มหาวิทยาลัย ทางคณะศึกษาศาสตร์ มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมมีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต และมีอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีความเหมาะสม อาจารย์ทุกท่านมีความรู้และประสบการณ์ในการดูแลนิสิตรวมถึงการวิจัยและการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ควรมีการเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของปรัชญาดุขุภีบัณฑิต และกระบวนการทำวิจัย...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ควรการสอนเสริมเพิ่มเติม เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศ...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...บรรยากาศห้องเรียนเหมาะสมมาก มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน น่าเรียน...”

สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การปรับปรุง ควรมีการเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของปรัชญาดุขุภีบัณฑิต กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติม เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศ

3. ผลการสัมภาษณ์ด้านกระบวนการ มีดังนี้

3.1 ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน

ผลการสัมภาษณ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และกระบวนการสอบวัดคุณสมบัตินี้ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของมหาวิทยาลัย

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...หลักสูตรมีการดำเนินการตามกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของมหาวิทยาลัย...”

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน พบว่า การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ ให้แก่คณาจารย์ มีความเหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน โดยการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายองค์ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนสมัยใหม่ มีการศึกษาดูงานและการประชุมสัมมนาทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...มีความเหมาะสมเพราะมีการเข้าร่วมการประชุมสัมมนาวิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...จัดกิจกรรมเสริม โดยมีทีมคณาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย และนิสิตช่วยในเรื่องของ Language center ชุดโปรแกรมเสริมภาษา Academic writing...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...เตรียมความพร้อมและพัฒนาภาษาอังกฤษให้นิสิต เพื่อให้บัณฑิตพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารระดับนานาชาติมากขึ้น...”

3.2 ผลการสัมภาษณ์นิสิตระดับดุขุฎีบัณฑิต

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านกระบวนการ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยไม่สะดวก รวดเร็ว เนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 จึงทำให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้การติดต่อประสานงานต่าง ๆ ยากลำบาก เพราะช่องทางการติดต่อมีเพียงทาง Wechat และการสื่อสารต้องผ่านล่าม จึงทำให้ล่าช้าได้ และในส่วนของวิชาการได้มีการให้ข้อมูลกับนิสิตทุกปี เนื่องจากนิสิตเป็นนิสิตต่างชาติ อีกทั้งมีอุปสรรคทางด้านภาษา จึงทำให้

การสื่อสารมีความคลาดเคลื่อนบ้าง สื่อสารเข้าใจไม่ตรงกัน ระบบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนิสิตไม่ได้ใช้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่คุ้นเคยระบบ โดยมีความเห็นว่าควรปรับปรุงพื้นฐานและเสริมความรู้ให้นิสิตที่ไม่ได้จบสาขาหลักสูตรและการสอนโดยตรง อันเนื่องมาจากนิสิตที่มาเรียนเป็นนิสิตชาวจีน จึงควรมีการปูพื้นฐานทางด้านการวิจัยให้นิสิตได้เข้าใจมากขึ้น การจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้นิสิตหลังจากสถานการณ์โควิด 19 โดยให้นิสิตได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับอาจารย์

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...เพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอน เนื่องจากนิสิตเป็นนิสิตชาวจีน จึงเป็นอุปสรรคในด้านภาษา...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...เนื่องจากความแตกต่างทางภาษาทำให้ความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรยังไม่ไม่ลึกซึ้งพอ...”

สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การปรับปรุงควรปรับปรุงพื้นฐานและเสริมความรู้ให้นักศึกษาที่ไม่ได้จบสาขาหลักสูตรและการสอนโดยตรง รวมถึงการเตรียมความพร้อมและพัฒนาภาษาอังกฤษให้นิสิต เพื่อให้นิสิตตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารระดับนานาชาติมากขึ้น

4. ผลการสัมภาษณ์ด้านผลผลิต มีดังนี้

4.1 ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางด้านหลักสูตรและการสอนของ ดุษฎีบัณฑิต พบว่า ดุษฎีบัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจตามการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากอาจารย์ผู้สอน โดยมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นที่แตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้ที่ผ่านมา

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ดุษฎีบัณฑิตต้องเชื่อมโยงปัญหา บริบทของปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา และการใช้เครื่องมือให้เหมาะสม ...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ดุษฎีบัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการเรียนการสอนและการทำวิทยานิพนธ์...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...สร้างเงื่อนไขในการใช้แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ให้นิสิต และให้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องการใช้แหล่งอ้างอิงและการอ้างอิงแก่นิสิต รวมทั้งความสำคัญของการไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น...”

4.2 ผลการสัมภาษณ์นิสิตระดับดุขุภีบัณฑิต

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางด้านหลักสูตรและการสอน ของดุขุภีบัณฑิต พบว่า ดุขุภีบัณฑิตมีความมั่นใจในความรู้ความเข้าใจทางด้านหลักสูตรและการสอน ของตนเอง และสามารถถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นได้อย่างมั่นใจ

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...มีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถทางด้าน หลักสูตรและการสอนของตนเองมาก สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปปฏิบัติในการทำงานและการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นใจและเชี่ยวชาญ...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...มีความมั่นใจมาก สามารถนำผลงานวิจัยของตนเองไปนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติได้อย่างภาคภูมิใจ...”

สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ที่ว่า “...ดุขุภีบัณฑิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ ข้อมูลและเสนอแนะการดำเนินงานได้ดี สามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาประยุกต์และปรับใช้งาน ภาระงานอยู่เสมอ...”

สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก บัณฑิตมีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถทางด้านหลักสูตรและการสอน ของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปปฏิบัติ ในการทำงาน และสามารถถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่น ได้อย่างมั่นใจ

พนุณ ปณ จิตโต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

สรุปผล

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จึงสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเห็นว่าหลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่า ควรเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของปรัชญาดุษฎีบัณฑิต กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร และควรเพิ่มการเรียนการสอนแบบปฏิบัติให้มากขึ้น

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมเห็นว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่า ควรนำความรู้ความเข้าใจทางการด้านหลักสูตรและการสอนไปพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน

อภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท ในภาพรวมและรายชื่อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อดูรายชื่อพบว่า หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่เหมาะสม มีคะแนนน้อยกว่าข้ออื่น ๆ เนื่องจากทางสาขามีกระบวนการในการคัดเลือกผู้สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรมีเกณฑ์และเงื่อนไขที่เข้มงวด เช่น ความรู้ความสามารถด้านการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐานทางด้านหลักสูตร ความรู้พื้นฐานด้านการวิจัย นอกจากนี้ ผู้สมัครต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับดี โดยมีความเห็นว่าหลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับความต้องการศึกษาของสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการวางแผนการใช้หลักสูตรที่มีความชัดเจนและเหมาะสม มีการบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีและเป็นระบบ จึงส่งผลให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ประกอบกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ขวลิต ชูกำแพง (2559) ที่เสนอว่า การประเมินหลักสูตรโดยภาพรวม คือ กระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและสื่อวัสดุต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร และดำเนินงานตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam และคณะ (2007) ที่เสนอว่า การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI พบว่า ด้านบริบท หลักสูตร มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมและโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในแต่ละฉบับจึงแปรเปลี่ยนตามแนวโน้มด้วยเช่นกัน สืบเนื่องมาในช่วงเวลาหนึ่งการปรับปรุงจึงปรับปรุงตามช่วงเวลาและ แนวโน้มที่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง อ่อนสัมพันธ์ (2560) ได้ศึกษาการประเมิน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า 1) อาจารย์และกรรมการประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านบริบทและปัจจัยนำเข้ามีความ สอดคล้องเหมาะสม 2) นักศึกษาและมหาบัณฑิตมีความเห็นต่อการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตผลกระทบ และมีความพึงพอใจในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก 3) ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อ การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาด้าน ผลผลิต ผลกระทบ และมีความพึงพอใจในคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก 4) แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล โดยการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยน นักศึกษากับต่างประเทศ หรือทำ MOU กับบางประเทศที่จัดการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา การสร้างมาตรฐานหลักสูตรการบริหารการศึกษาของ ASEAN ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรกำหนดมาตรฐานหลักสูตรของตนเองอย่างอิสระ การกำหนดให้รายวิชาที่ทันสมัย การจัดกิจกรรม สัมมนาจากการศึกษาดูงานในสถานศึกษาหรือผู้ที่ประสบผลสำเร็จ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร และการลงทะเบียนการทำวิทยานิพนธ์เป็น 2 ครั้ง หรือ 2 รายวิชาต่อเนื่อง เพื่อสะดวกในการติดตามงานและนักศึกษาจบตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม อาจารย์ และนิสิต ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า การปรับปรุงควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามช่วงเวลาและ แนวโน้มของการศึกษาในช่วงนั้น ๆ รายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรควรเพิ่มเทคนิคใหม่ ๆ และเนื่องจากนิสิตเป็นชาวจีน อุปสรรคทางด้านภาษาอาจทำให้เข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรไม่ลึกซึ้งพอ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีทักษะการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นในการเรียน มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์ และคณะ (2560) ได้ศึกษาประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2552 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า 1) อาจารย์เป็นผู้ที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการเรียนรู้ที่มี คุณภาพและสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม 2) คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความเมตตา กรุณาและ

ความสัมพันธ์อันดีกับผู้รับบริการ และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และ 3) ปัจจัยเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ เหมาะสม สะดวกในการเข้าถึงบริการ จะช่วยเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์มีความรู้และเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน มีเทคนิคและวิธีการสอนที่ดี มีคุณวุฒิของอาจารย์ประจำ มีความเหมาะสมกับหลักสูตร อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือต้องการความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ส่งเสริมให้นิสิตกล้าแสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ อาจารย์ทุกท่านมีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา และมีงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามอาจารย์ และนิสิตได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิด พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมกับรายวิชาที่สอนในหลักสูตร โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ในศาสตร์ที่เรียนมาและมีความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ อีกทั้งอาจารย์สามารถรับฟังปัญหา และเป็นที่ปรึกษาให้กับนิสิตได้ ในส่วนของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ พบว่า มีจำนวนเพียงพอต่อนิสิต สอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน เอกพิมพ์ (2560) ที่กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร ควรพิจารณาว่า สื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนศิริ เข้มราช และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมิน และพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ประกอบกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนแสดงว่า

- 1) สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ สิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ และ
- 2) อาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอเหมาะสม แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาด้านผู้เรียน ควรเตรียมความพร้อม ปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนของปรัชญาดุษฎีบัณฑิต กระบวนการทำวิจัย การสอนเสริมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์และอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้และการสืบค้นสารสนเทศที่จำเป็นต่อการเรียนระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิตให้มากขึ้น

3. ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และกระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก หลักสูตรมีระบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อดูรายข้อ พบว่า การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 จึงทำให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

จึงทำให้การติดต่อประสานงานต่าง ๆ ยากลำบาก และในส่วนของวิชาการ ได้มีการให้ข้อมูลกับนิสิต ทุกปี เนื่องจากนิสิตเป็นนิสิตต่างชาติ อีกทั้งมีอุปสรรคทางด้านภาษาจึงทำให้การสื่อสารมีความ คลาดเคลื่อนบ้าง สื่อสารเข้าใจไม่ตรงกัน และระบบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนิสิตไม่ได้ใช้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่คุ้นเคยระบบ โดยมีความเห็นว่าควรปรับปรุงพื้นฐานและเสริมความรู้ให้นิสิตที่ไม่ได้จบสาขา หลักสูตรและการสอนโดยตรง อันเนื่องมาจากนิสิตที่มาเรียนเป็นนิสิตชาวจีน จึงควรมีการปูพื้นฐาน ทางด้านการวิจัยให้นิสิตได้เข้าใจมากขึ้น การจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียน การสอน ให้นิสิตหลังจากสถานการณ์โควิด 19 โดยให้นิสิตได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับอาจารย์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีและเป็นระบบ ประกอบกับการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสันต์ พานิชเจริญ และคณะ (2558) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนสุขศึกษา และพลศึกษา (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2554) ตามรูปแบบชิปปี้ การประเมินในทุกด้านมีผลประเมิน อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมและ มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อาจารย์ และนิสิต ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า การจัดการเรียน การสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร และควรเพิ่มการเรียนการสอน แบบปฏิบัติให้มากขึ้น

4. ด้านผลผลิต

ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ พบว่า บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและ การสอนกับผู้อื่นได้บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และบัณฑิต สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน มีความเห็นอยู่ใน ระดับมาก แต่ข้อที่น้อยที่สุด คือ บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากช่วงระยะที่มี การจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ การนำเสนอจะใช้ภาษาอังกฤษ ในการนำเสนองาน ทำให้ผู้ที่เป็นนักปฏิบัติ แต่ไม่ได้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ ไม่สามารถแสดง ศักยภาพของตนเองได้เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวนาถ นันทพิชัย และคณะ (2556) ได้ศึกษา การประเมินหลักสูตรการจัดการสารสนเทศ สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้รูปแบบการประเมินตามแบบจำลอง พบว่า ผลผลิตของหลักสูตรฯ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ความสามารถของบัณฑิตและบุคลิกภาพของ บัณฑิต อย่างไรก็ตาม อาจารย์ และนิสิต ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิด พบว่า นิสิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะการดำเนินงานได้ดี สามารถนำความรู้ต่าง ๆ

มาประยุกต์และปรับใช้งานภาระงานอยู่เสมอ แต่ขาดทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็น นิสิตชาวจีนที่มาเรียน จึงทำให้มีอุปสรรคทางด้านภาษา และจากผลการประเมินในการจัดการเรียน การสอนถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามแนวคิดของ Stufflebeam (1983) สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรได้รับการประเมินทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งการประเมินพบว่าดำเนินการของหลักสูตรที่ผ่านมา มีพัฒนาการ อย่างไร ทั้งนี้ได้สะท้อนคุณภาพของการประเมินหลักสูตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงทำให้ทราบว่าหลักสูตรมีข้อดีและข้อด้อยในบางประการ ซึ่งจะนำไปเป็นแนวทางและสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2567 ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรมีการคัดเลือกผู้สมัครอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตร โดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากหลักสูตรระบุว่า การรับนิสิตไทยและ นิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

2. ควรมีโปรแกรมพิเศษ หรือโปรแกรมกิจกรรมในช่วงที่นิสิตต่างประเทศมาเรียนที่ มหาวิทยาลัย เช่น การฝึกอบรมเฉพาะเรื่องทางด้านการทำวิจัย การฝึกอบรมการเขียนบทความทาง วิชาการ/บทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ เป็นต้น

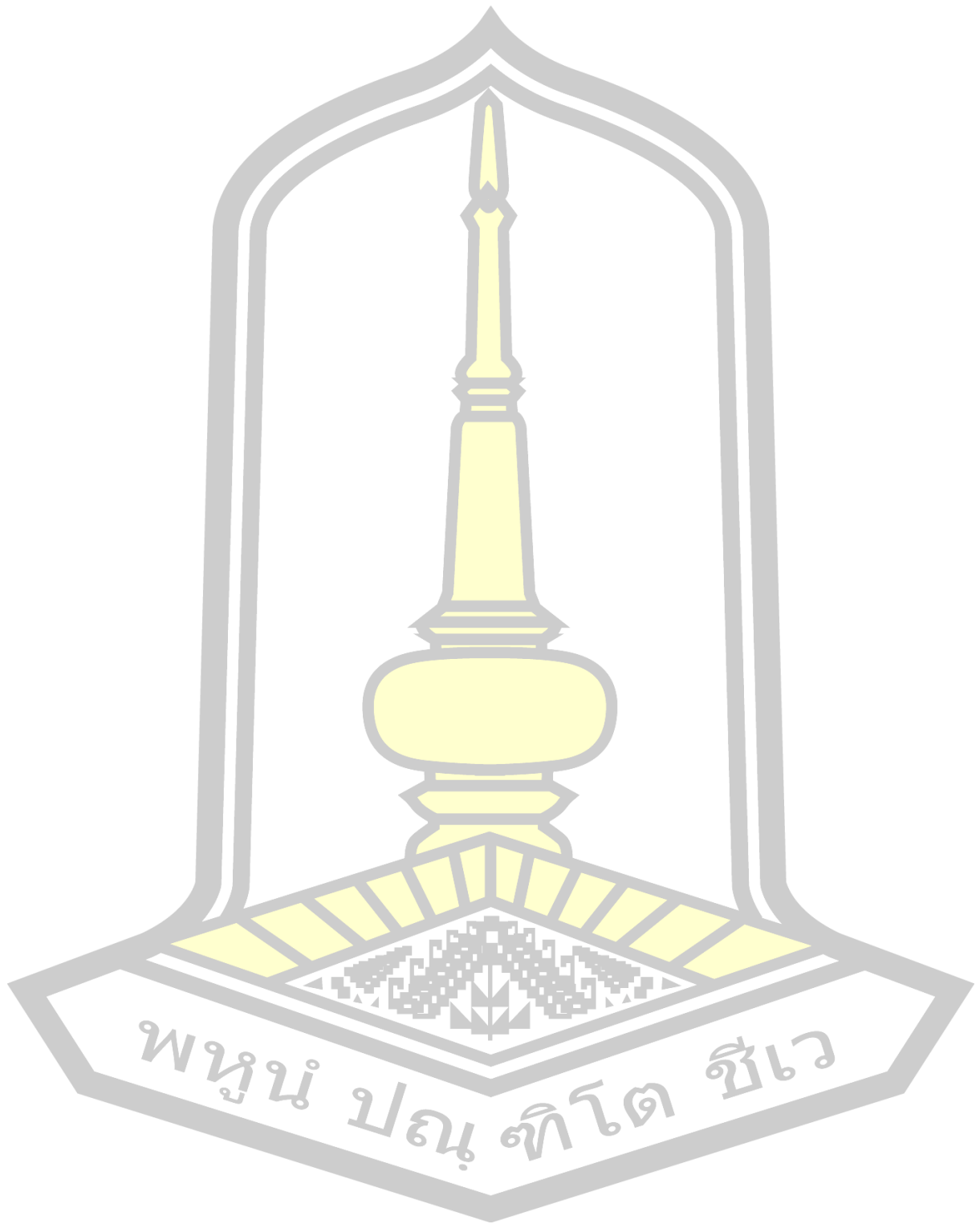
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้รูปแบบการประเมินแบบอื่น ๆ มาใช้ในการประเมินหลักสูตรเพื่อให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินหลักสูตร เพื่อนำ ผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป เช่น การสังเกต

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นให้นิสิตจีน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการ วิจัยทางการศึกษา เช่น การอบรมฝึกทักษะทางด้านภาษา การฝึกอบรมการทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และศาสตร์การสอน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2541). *กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษมสันต์ พานิชเจริญ และคณะ. (2558). การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับชั้น (หลักสูตร 5 ปี)
สาขาวิชาการสอน สุขศึกษาและพลศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 11(1),
191-205.
- คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561).
พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 12(58), 13-24.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ (Curriculum Research and Development Concept)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมภาร. (2556). *การพัฒนาหลักสูตร*. ปัตตานี : สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทาง
วิชาการ.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2550). *การพัฒนารูปแบบการประเมินหลักสูตร: การประยุกต์ใช้
การประเมินอภิมาน*. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อึ้ง บัณฑิต. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธนรัช.
- ธิดา แซ่ซัน และคณะ. (2564). การประเมินหลักสูตรการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *อินฟอร์เมชั่น*, 28(1), 39-58.
<http://infojournal.kku.ac.th/index.php/information/article/view/482>
- นันทน์ เรืองฤทธิ์ และคณะ. (2564). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*,
13(1), 113-131, มกราคม-มิถุนายน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

- ปรารธนา โกวิทยางกูร. (2543). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติ การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การวิจัยและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานด้านวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2562). รายงานการวิจัย การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.
- พรทิพย์ ไชยโส และคณะฯ. (2559). การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 10(2), 31-37.
- เพ็ญนภา กุลนาคดล (2564). รายงานการวิจัย การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2564). หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). “การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPP Model” คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปาคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 4(2), 25-42.
- รัตนศิริ เต็มราช และคณะ. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2556). รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและ ถูกต้องในการใช้. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(2), 2-9, กรกฎาคม-ธันวาคม.

- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2556). รายงานการวิจัย การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดชั้นเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Class Start ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วรรณประภา เอี่ยมฤทธิ และคณะ. (2563). การประเมินหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา: แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ. *อินฟอร์เมชัน*, 27(2), 121-140. <http://infojournal.kku.ac.th/index.php/information/article/view/496>
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *พลังการเรียนรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทอาร์แอนด์ ปรีนท์ จำกัด.
- ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์ และคณะ. (2560). ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2552 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. *Journal of Nursing and Health Research*, 18(1), 92-103.
- ศิวนาถ นันทพิชัย และคณะ. (2556). การประเมินหลักสูตรการจัดการสารสนเทศ สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, 31(3), 49-57.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชัย วงษ์นายะ. (2560). รายงานการวิจัย การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556). กำแพงเพชร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมาน เอกพิมพ์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่ปฏิบัติการออกแบบและพัฒนา*. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2561). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดการประเมิน การวิจัย และการประกันคุณภาพ ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์. (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 9(1), 12-27.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนน อมรวิวัฒน์. (2550). *บทบาทของสถานศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี :
เจริญผล.

สุนิทร คุณานุกร. (2533). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

Azadeh, R. and others. (2017). Program evaluation of an Integrated Basic Science
Medical Curriculum in Shiraz Medical School, Using CIPP Evaluation Model.
Journal of Advances in Medical Education & Professionalism, 6(4), 148-154.

Cronbach, L.J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper
Row.

Gill, P. and others. (2008). Methods of data collection in qualitative research:
interviews and focus groups. *British Dental Journal*, 204, 291-295.

Good, C.V. (1945). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.

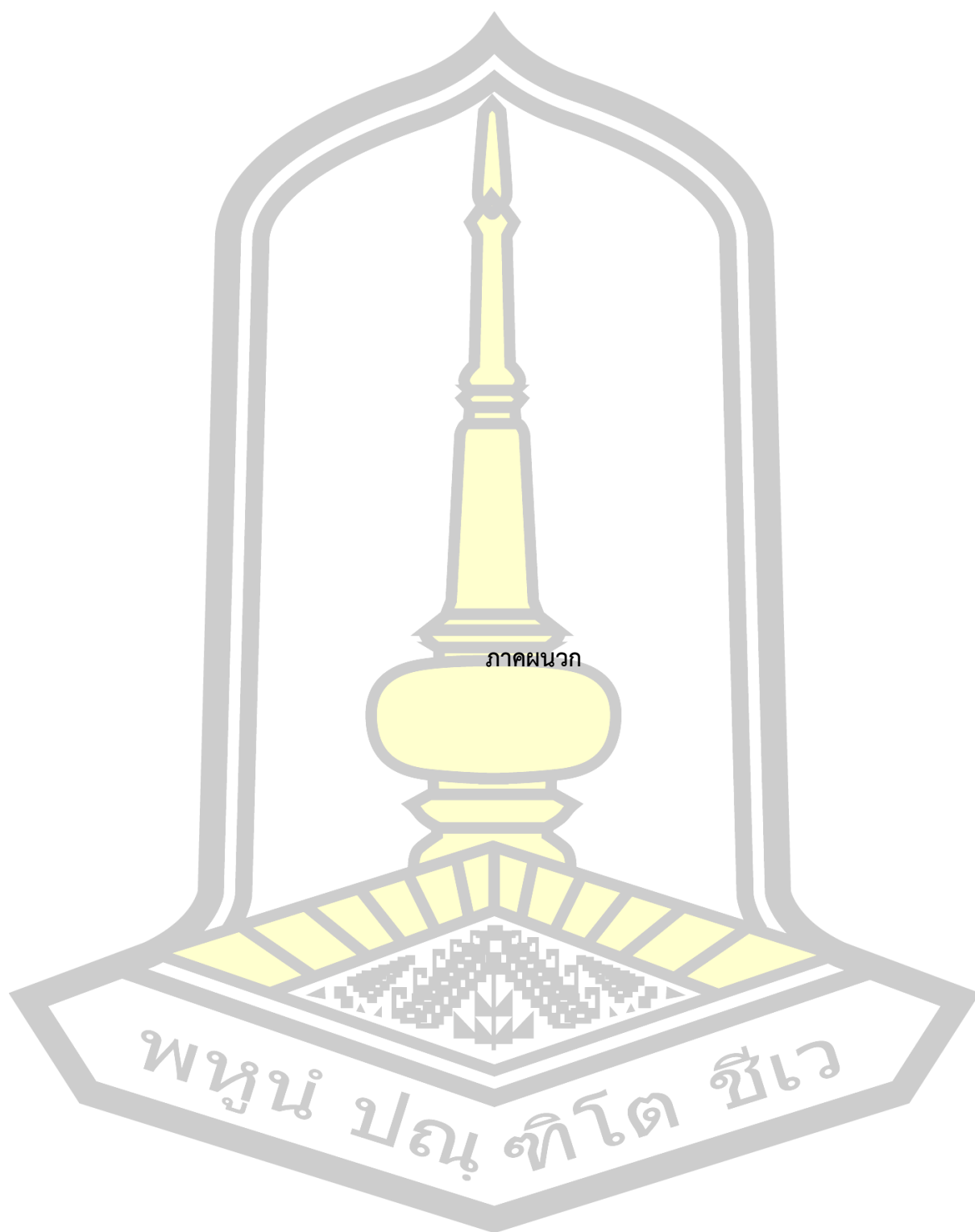
Ilhan, E. (2021). Evaluation of Competency Based Medical Education Curriculum.
International Journal of Progressive Education, 17(3), 153-168.

Stufflebeam, D.L. and others. (1971). *Education Evaluation and Decision Making, in
Education Evaluation : Theory and Paction*. Belmont California : Wadsworth
Publishing Company.

Stufflebeam, D.L. (1983). "The CIPP Model for Program Evaluation" *Evaluation
models: viewpoints on educational and human services evaluation*.
Boston : Kluwer-Nijhoff.

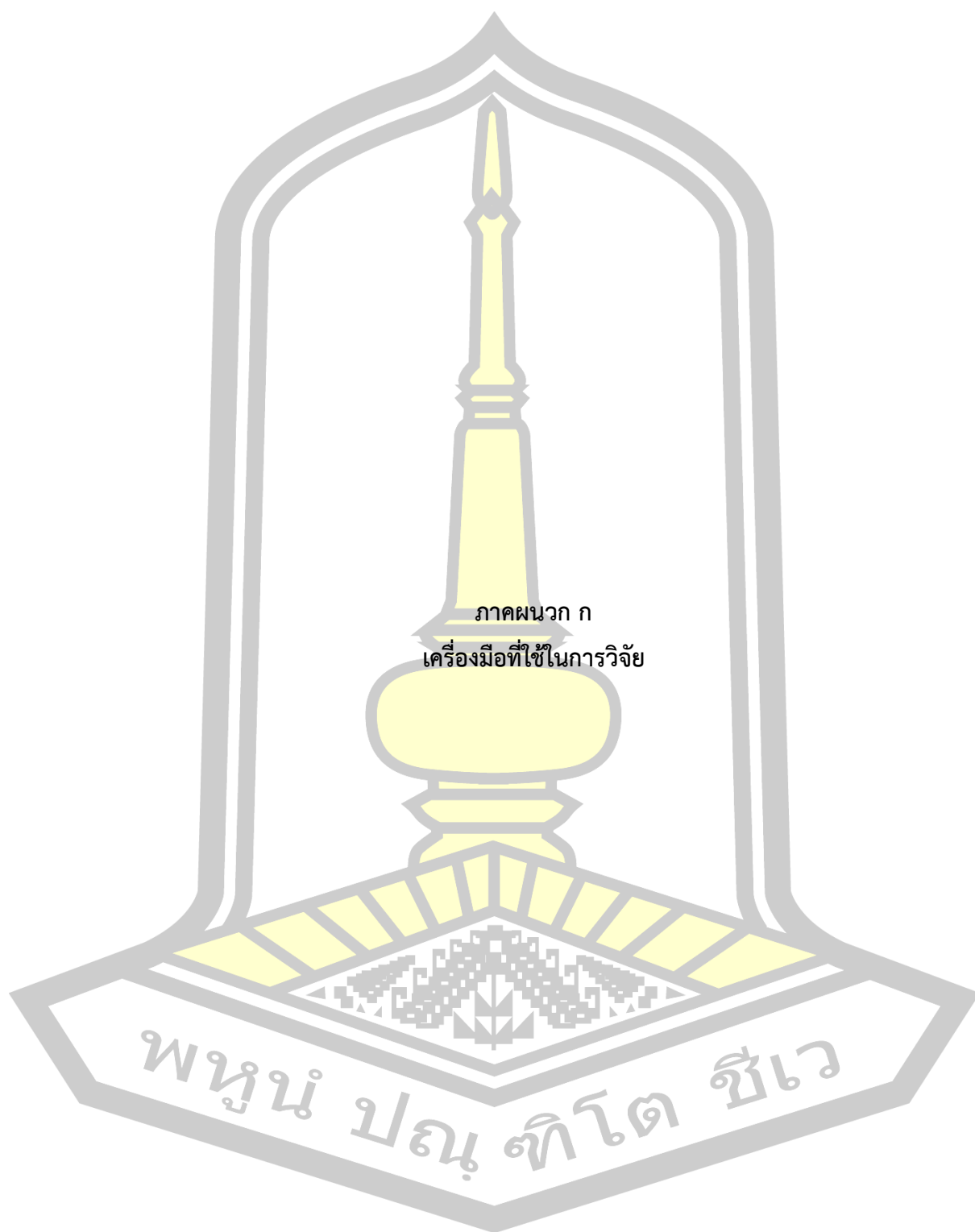
Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York : Harcourt,
Brace and World Inc.

Tyler, R.W. (1968). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University
of Chicago Press.

ภาคผนวก

พูนํ ปณ จิต ชีเว

แบบสอบถามเพื่อการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(สำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต ต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งทำการประเมินตามรูปแบบของ CIPP Model
2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้เป็นการติดตามการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ แก่ไขข้อบกพร่องในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อตอบเสร็จขอให้ส่งคืนข้าพเจ้าด้วย
3. แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้ท่านแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ
4. โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด ทั้งนี้จะไม่เกิดผลใด ๆ แก่ตัวท่านจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้

(นางสาวชนาธิภา ตั้งทวี)

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทร 089-6360823

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 40 – 49 ปี

☐ 30 – 39 ปี

☐ 50 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาโท

สาขา.....

☐ ปริญญาเอก

สาขา.....

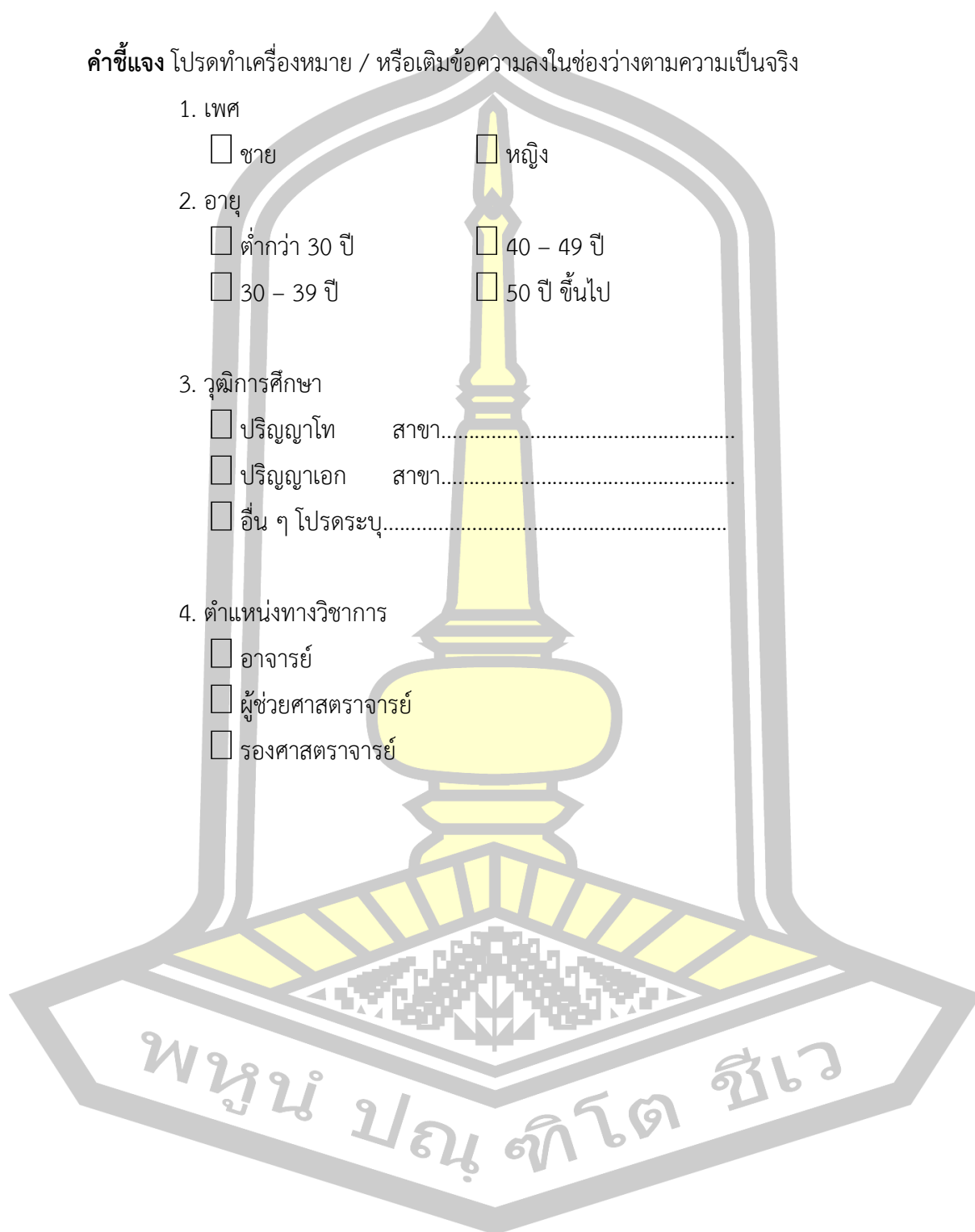
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

☐ อาจารย์

☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

☐ รองศาสตราจารย์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านบริบท (Context)					
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม					
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์ การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ					
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่ เหมาะสม					
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม					
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน					
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง					
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)					
8. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ ตามหลักสูตร					
9. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร					
10. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสม					
11. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
12. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความ เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม					
3. ด้านกระบวนการ (Process)					
15. การจัดลำดับเนื้อหารายวิชาที่สอนมักจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
16. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนไม่เพียงพอ					
17. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมีความสะดวกรวดเร็ว					
18. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
19. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร					
20. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
21. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					
22. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร					
4. ด้านผลผลิต (Product)					
23. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน					
24. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้					
25. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา					
26. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้					
27. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี					
29. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน					
30. บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.1 จุดเด่นและจุดด้อยของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จุดเด่น คือ

จุดด้อย คือ

3.2 ปัญหาที่พบจากการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัญหา คือ

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ

3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสอบถามเพื่อการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(สำหรับนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต ต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งทำการประเมินตามรูปแบบของ CIPP Model
2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้เป็นการติดตามการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ แก่ไขข้อบกพร่องในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อตอบเสร็จขอให้ส่งคืนข้าพเจ้าด้วย
3. แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้ท่านแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่นๆ
4. โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด ทั้งนี้จะไม่เกิดผลใดๆ แก่ตัวท่านจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้

(นางสาวชนาธิภา ตั้งทวี)

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทร 089-6360823

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

ต่ำกว่า 30 ปี

☐

40 – 49 ปี

☐

31 – 39 ปี

☐

50 ปี ขึ้นไป

3. กำลังศึกษาต่อ

☐

ปริญญาเอก สาขา.....

☐

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านบริบท (Context)					
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม					
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์ การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ					
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่เหมาะสม					
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม					
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน					
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)					
8. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร					
9. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร					
10. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
11. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
12. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ					
14. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม					
3. ด้านกระบวนการ (Process)					
15. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนมักจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
16. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนไม่เพียงพอ					
17. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว					
18. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
19. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร					
20. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
21. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร					
4. ด้านผลผลิต (Product)					
23. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน					
24. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้					
25. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา					
26. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้					
27. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
28. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี					
29. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน					
30. บัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.1 จุดเด่นและจุดด้อยของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จุดเด่น คือ

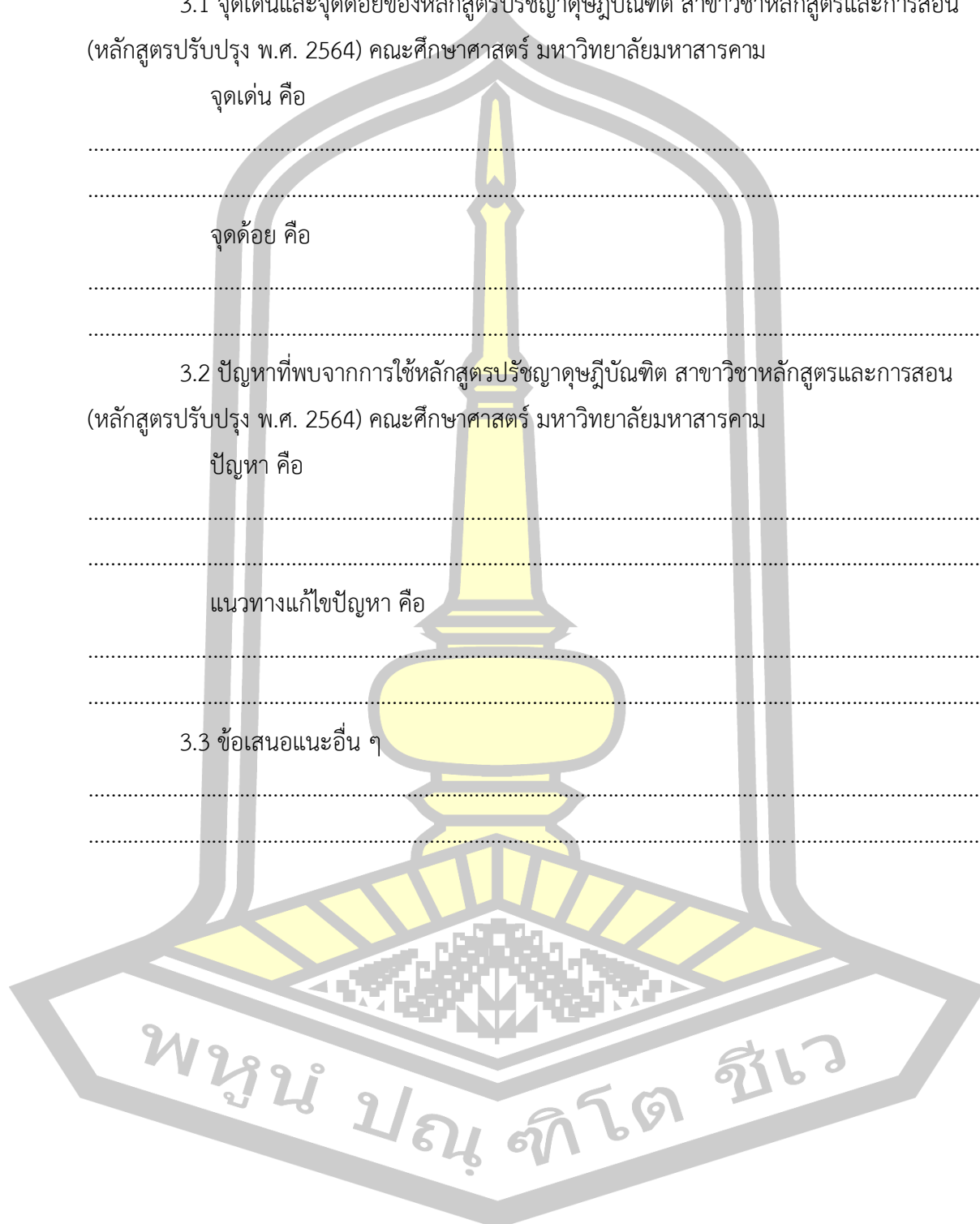
จุดด้อย คือ

3.2 ปัญหาที่พบจากการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัญหา คือ

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ

3.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

关于课程与教学专业哲学博士课程（2021 年修订版）相关意见的问卷调查

问卷填写指导

一、本问卷调查的目的是为了了解中国留学生对玛哈沙拉坎大学教育学院课程与教学专业哲学博士课程（2021 年修订版）的使用建议和意见。

二、为了能真实地评估课程的使用情况、改善教学质量、提高教学效率，请您如实填写问卷，并在填写完毕后发回。

三、问卷由以下三部分组成：

第一部分是受访者的个人信息，请在 ☐ 里打 $\checkmark$ 。

第二部分是关于课程使用的相关意见，请在最符合您看法的空格处打 $\checkmark$ 。

第三部分是开放式问题，请写出您的评价或其他建议。

四、本次问卷调查仅用于学术研究，调查结果不会对您造成任何影响。

感谢您在百忙之中提供的信息！

(Chanatinat Tungtawee)
玛哈沙拉坎大学教育学院
课程与教学专业硕士研究生
联系电话：089-6360823

第一部分：个人信息

说明：请在相应的 ☐ 里打 $\checkmark$ 。

1. 性别

· ☐ 男 ·

☐ 女

2. 年龄

· ☐ 30 岁及以下 · ☐ 40-49 岁

· ☐ 31 - 39 岁 · ☐ 50 岁及以上

第二部分：关于课程使用的相关意见，请在最符合您看法的空格处打√。

评估项目	看法				
	非常同意	同意	不确定	不同意	非常不同意
一、语境 (Context)					
1. 课程与学习者的需求相一致。					
2. 是适应社会变化的现代化课程。					
3. 课程中的核心课、专业课、实践课及研究课（论文）有吸引力。					
4. 课程有明确的入学资质标准，能选拔合适的学生。					
5. 整个课程的学分数量合适。					
6. 课程中的内容和活动能够促进学习者在知识、理解、技能和态度等方面的发展。					
7. 课程内容合适，能应用于实际。					
二、输入 (Input)					
8. 学习者有学习兴趣，并根据课程安排参加各种活动。					
9. 学习者认识到学习课程的重要性。					
10. 教师选择合适的教学设备和教学材料。					
11. 教师鼓励学生锻炼分析思维能力、逻辑推理能力及创造力。					
12. 教学场所的环境和气氛适合学习。					
13. 玛哈沙拉坎大学学术资源中心（图书馆）拥有充足的书籍、教材、资料 and 文章。					
14. 用于学术搜索的数据库是合适的。					
三、过程 (Process)					
15. 课程内容排序与课程目标不一致。					
16. 缺乏关于注册系统和搜索课程与教学的相关信息。					

评估项目	看法				
	非常同意	同意	不确定	不同意	非常不同意
17. 与学校各部门的联系方便快捷。					
18. 教学侧重于发展过程及解决问题，并有利于提高工作效率。					
19. 教学管理与课程描述一致。					
20. 教学活动具有整合性，并能适用于课程内容。					
21. 考评体系合适。					
22. 资质考试（QE）过程合适，并与课程内容相一致					
四、 成果 (Product)					
23. 毕业生可以将所学知识运用到学术研究或课程与教学工作中。					
24. 毕业生有能力开发课程。					
25. 毕业生具备分析思维能力，能运用逻辑推理能力解决问题。					
26. 毕业生可以与他人分享课程与教学的相关知识。					
27. 毕业生具备创造自己的知识体系的技能和过程。					
28. 毕业生具有良好的领导能力。					
29. 毕业生在工作中细致全面。					
30. 毕业生能将所学的专业知识运用到实际工作中。					

第三部分：补充意见和其他建议

3.1 关于玛哈沙拉坎大学教育学院课程与教学专业哲学博士课程（2021 年修订版）的优缺点。

优点是.....

.....

缺点是.....

.....

3.2 关于使用玛哈沙拉坎大学教育学院课程与教学专业哲学博士课程（2021 年修订版）的问题。

问题是

.....

解决问题的方案是.....

.....

3.3. 其他建议

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Curriculum Evaluation on Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction (improvement version 2021), case study of foreign students Faculty of Education Mahasarakham University

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model

ผู้วิจัย นางสาวชนาธิภา ตั้งทวี

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. สถานที่..... วันที่..... เวลา.....

3. รายการที่สัมภาษณ์

3.1 ด้านบริบท

1. ท่านคิดว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสมหรือไม่และควรมีการปรับปรุงอย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าโครงสร้างของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร ถ้าไม่สอดคล้อง ควรพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร

.....

3.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

1. ท่านคิดว่าคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสมกับรายวิชาที่สอนหรือไม่อย่างไร

2. ท่านคิดว่านิสิตที่เข้ามาเรียนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีคุณสมบัติเหมาะสมกับหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

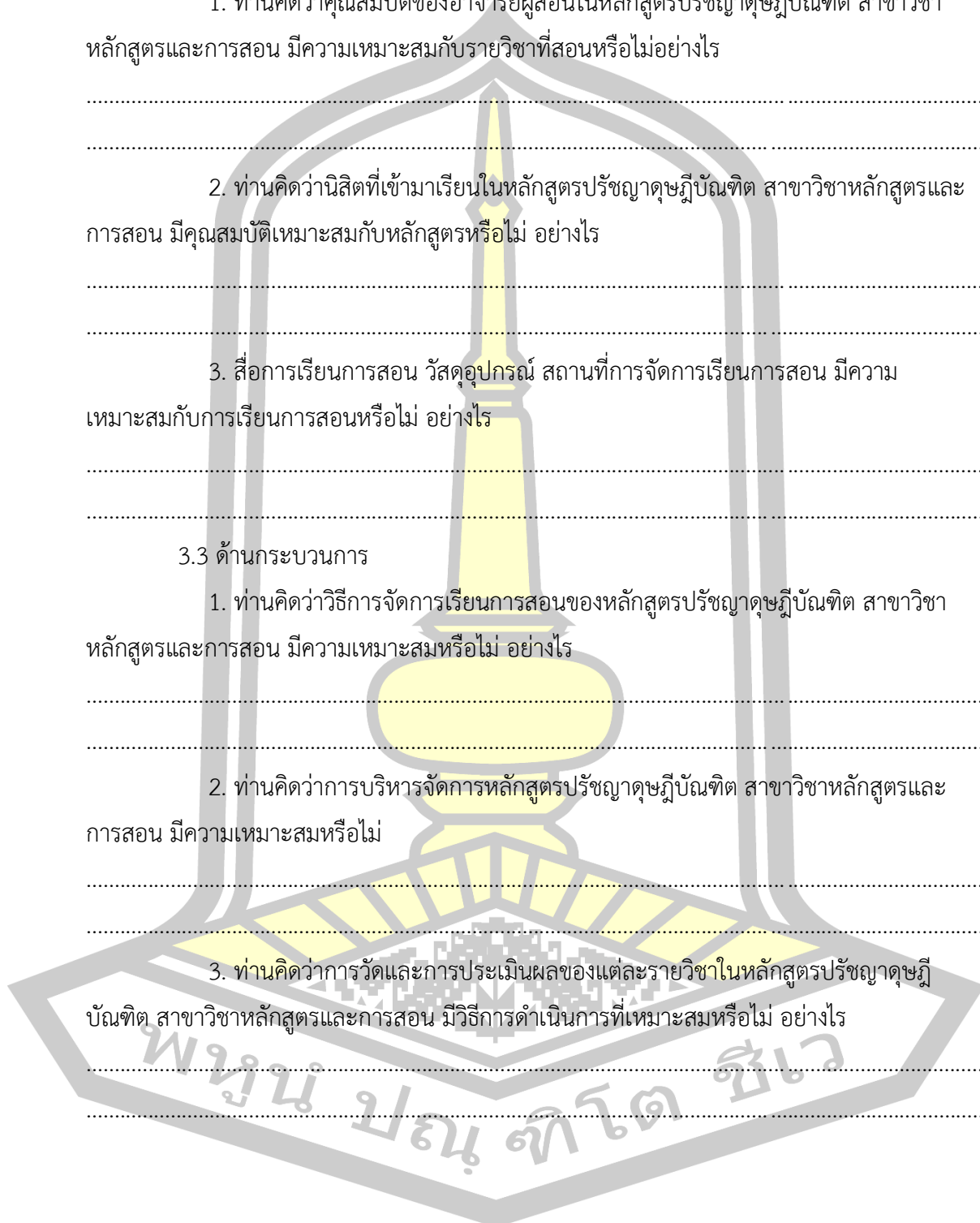
3. สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่จัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

3.3 ด้านกระบวนการ

1. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2. ท่านคิดว่าการบริหารจัดการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสมหรือไม่

3. ท่านคิดว่าการวัดและการประเมินผลของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

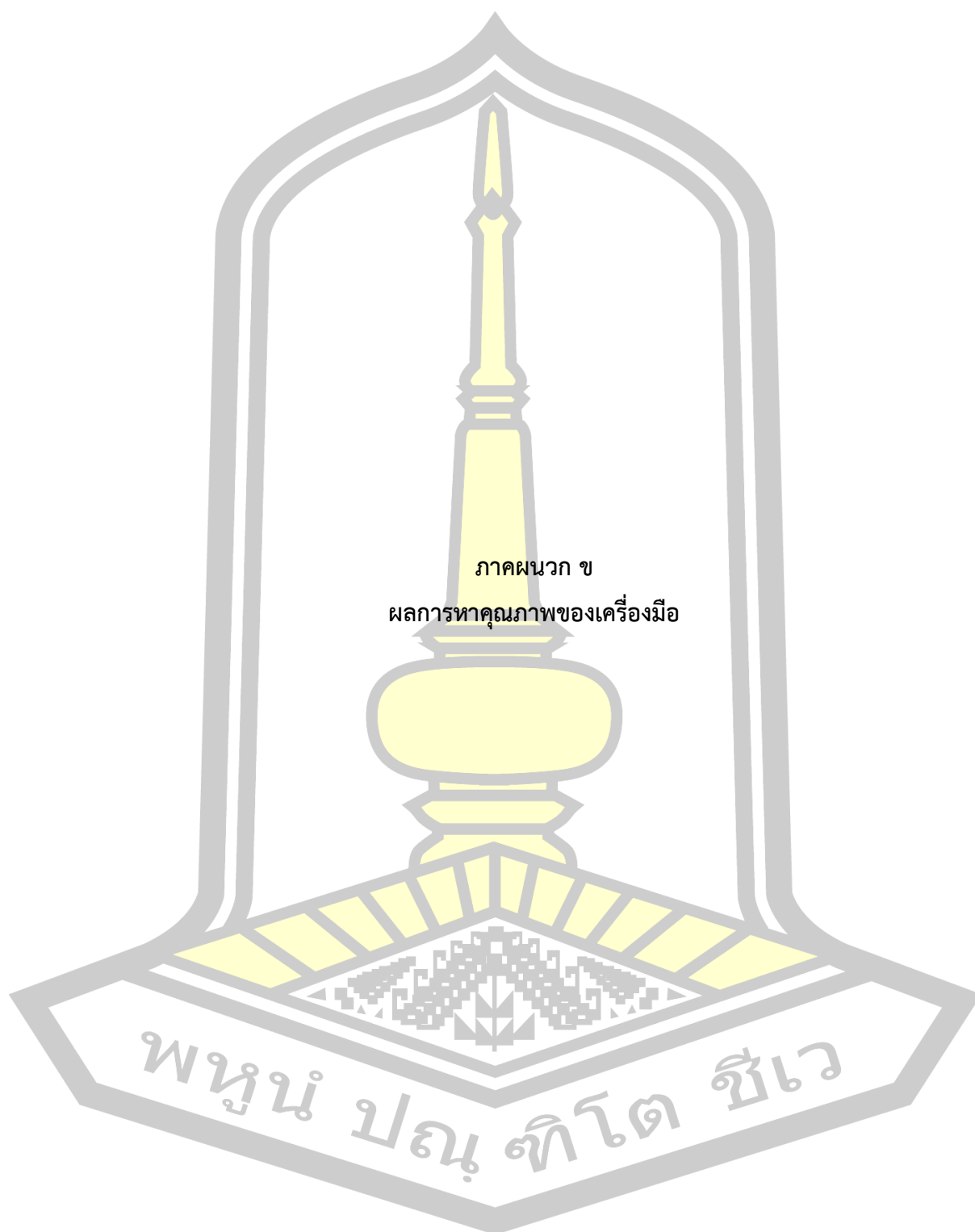
3.4 ด้านผลผลิต

1. ท่านคิดว่าผู้ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับการทำงานหรือไม่อย่างไร

2. ท่านคิดว่าผู้ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มีทักษะทางปัญญา (ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้
ความเข้าใจในแนวคิดต่างๆ แก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน)
เป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

ตาราง 16 สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับอาจารย์

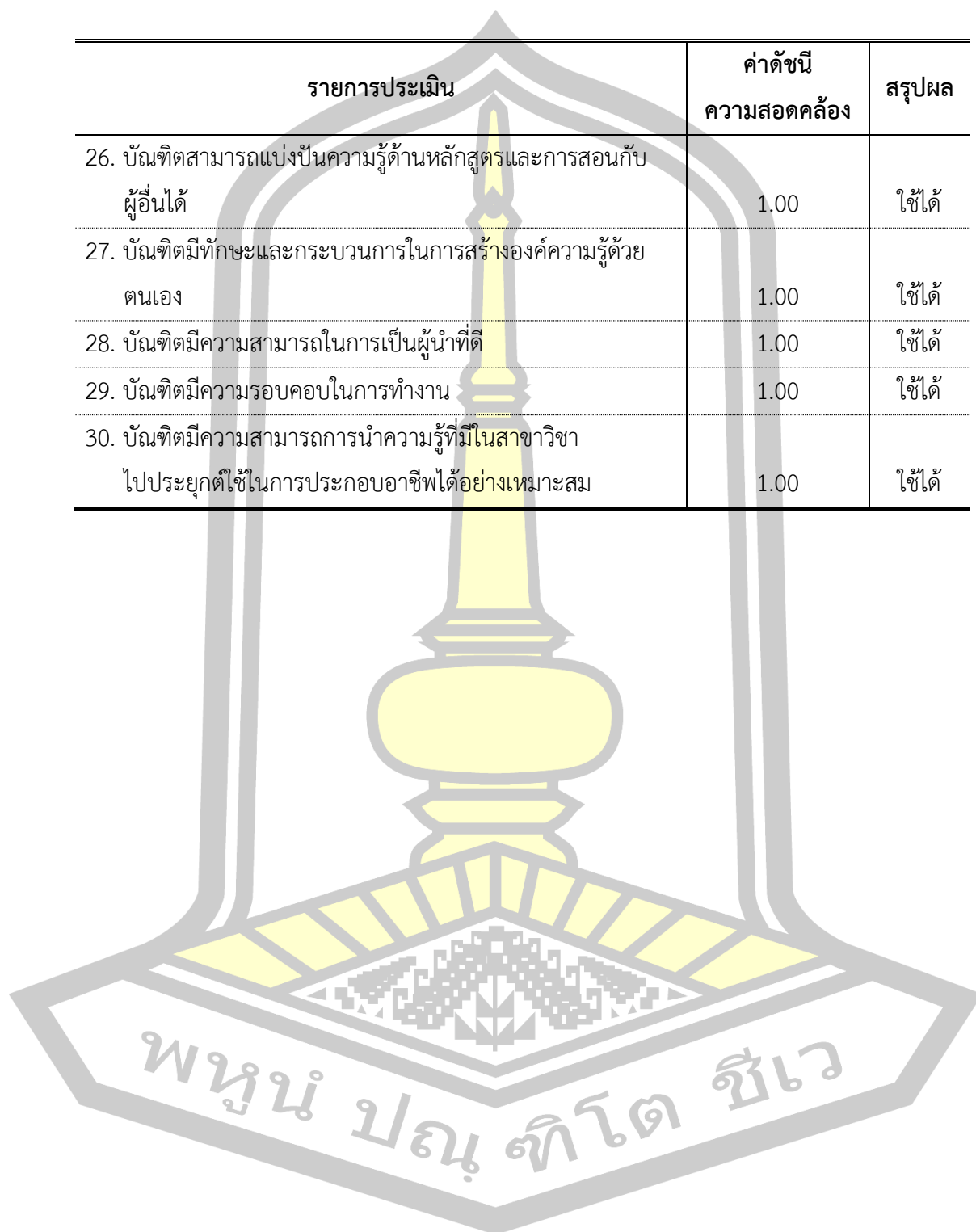
รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	สรุปผล
1. ด้านบริบท (Context)		
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม	1.00	ใช้ได้
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์ การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ	1.00	ใช้ได้
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่ เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง	1.00	ใช้ได้
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)		
8. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
9. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
10. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
11. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.00	ใช้ได้
12. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความ เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	สรุปผล
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ	1.00	ใช้ได้
14. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
3. ด้านกระบวนการ (Process)		
15. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนมักจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
16. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนไม่เพียงพอ	1.00	ใช้ได้
17. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว	1.00	ใช้ได้
18. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
19. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
20. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	1.00	ใช้ได้
21. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
22. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
4. ด้านผลผลิต (Product)		
23. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน	1.00	ใช้ได้
24. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้	1.00	ใช้ได้
25. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	สรุปผล
26. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับ ผู้อื่นได้	1.00	ใช้ได้
27. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง	1.00	ใช้ได้
28. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี	1.00	ใช้ได้
29. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
30. บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชา ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 สรุปผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิตต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับนิสิต

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง	สรุปผล
1. ด้านบริบท (Context)		
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
2. เป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม	1.00	ใช้ได้
3. โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพ และหมวดประสบการณ์ การวิจัย (วิทยานิพนธ์) น่าสนใจ	1.00	ใช้ได้
4. หลักสูตรมีเกณฑ์เฉพาะทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนที่เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
5. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง	1.00	ใช้ได้
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)		
8. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
9. ผู้เรียนเห็นความสำคัญที่จะได้รับการเรียนตามหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
10. ผู้สอนเลือกใช้อุปกรณ์การสอนและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
11. อาจารย์ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.00	ใช้ได้
12. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้

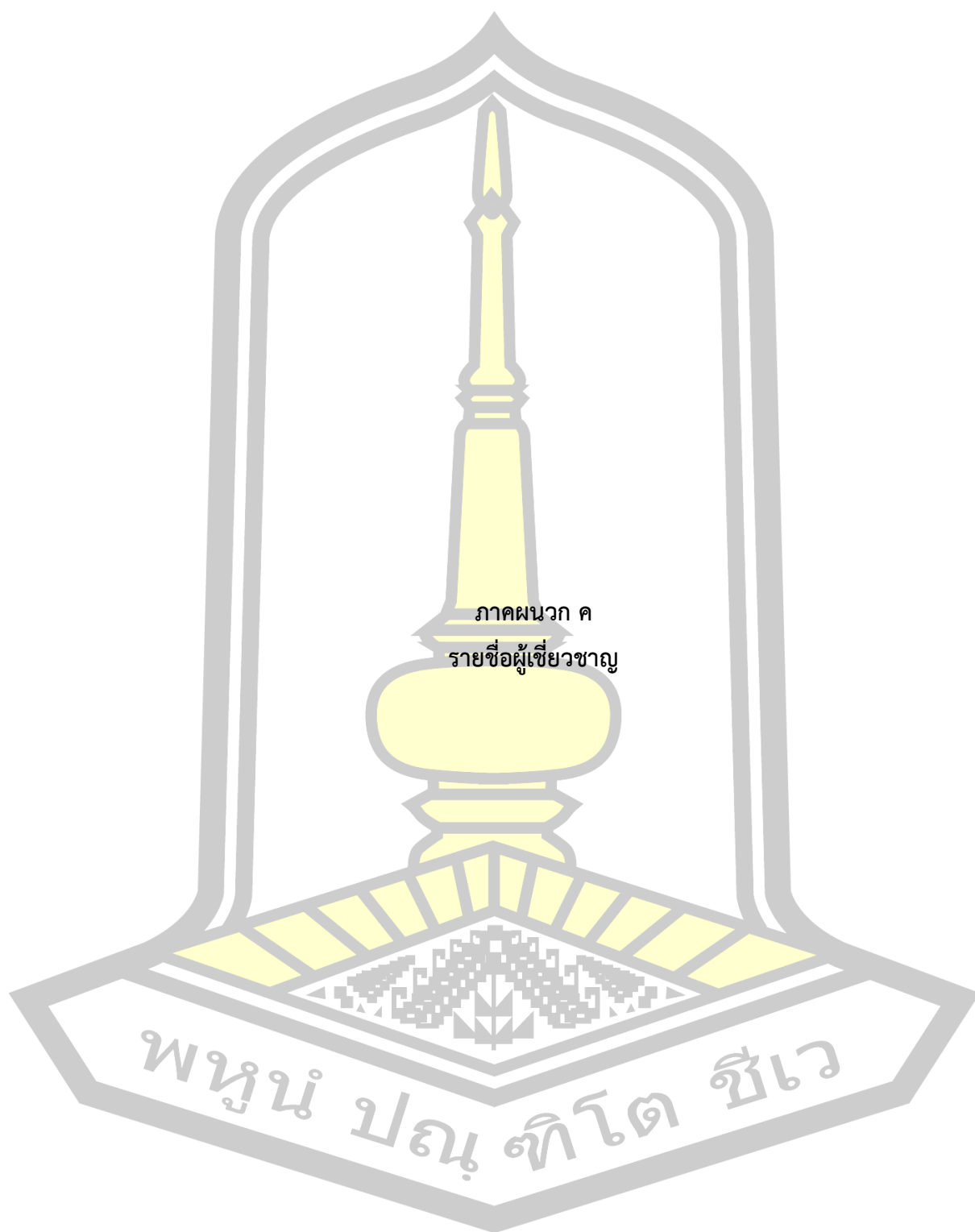
ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง	สรุปผล
13. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหนังสือ ตำรา เอกสาร และบทความ ที่เหมาะสมและเพียงพอ	1.00	ใช้ได้
14. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทางวิชาการมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
3. ด้านกระบวนการ (Process)		
15. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนมักจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
16. การแนะนำระบบการลงทะเบียนและการค้นข้อมูลด้านหลักสูตรและการสอนไม่เพียงพอ	1.00	ใช้ได้
17. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะดวกรวดเร็ว	1.00	ใช้ได้
18. มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
19. การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
20. มีการจัดกิจกรรมหรือบูรณาการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	1.00	ใช้ได้
21. ระบบการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
22. กระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
4. ด้านผลผลิต (Product)		
23. บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือหลักสูตรและการสอน	1.00	ใช้ได้
24. บัณฑิตมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้	1.00	ใช้ได้
25. บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง	สรุปผล
26. บัณฑิตสามารถแบ่งปันความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนกับผู้อื่นได้	1.00	ใช้ได้
27. บัณฑิตมีทักษะและกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1.00	ใช้ได้
28. บัณฑิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี	1.00	ใช้ได้
29. บัณฑิตมีความรอบคอบในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
30. บัณฑิตมีความสามารถการนำความรู้ที่มีในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้ ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้

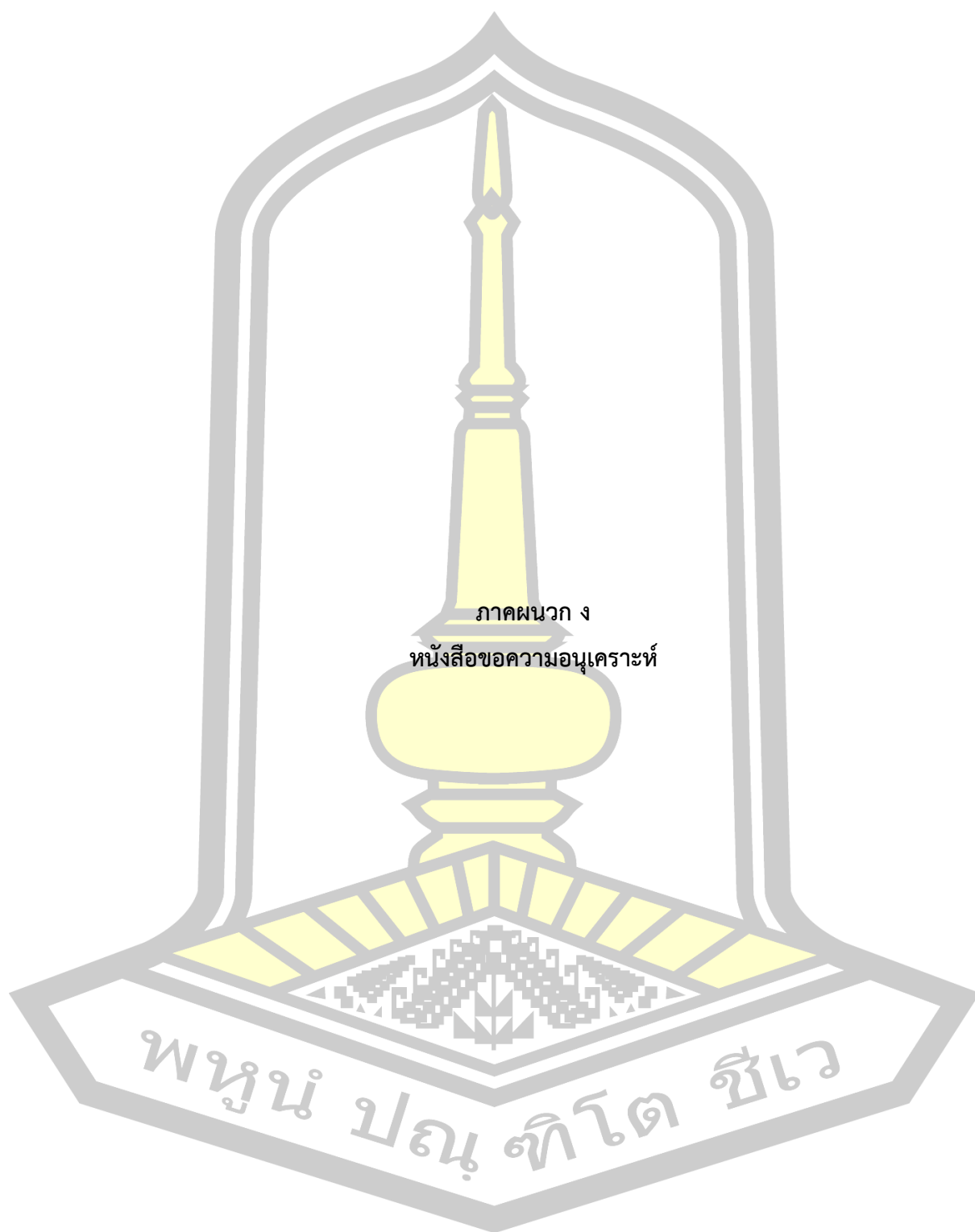
ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

พหุมน์ ปณุ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนະการ ด้านการวิจัยและประเมินผล
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา ด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ วัฒนชัย ด้านเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ ด้านหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
5. Miss Menglan Luo ด้านหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว3301 วันที่ 3 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนระการ

ด้วย นางสาวชนาธิชา ดั่งทวี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิต ต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว3301

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ วัฒนชัย

ด้วย นางสาวชนาธินาถ ตั้งทวี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินหลักสูตร ปรัชญาคุชฌ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิต ต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0896360823

ที่ อว 0605.5(2)/ว3301

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา

ด้วย นางสาวชนาธิภา ตั้งทวี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีศึกษานิสิต ต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0896360823

ที่ อว 0605.5(2)/ว3301

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์

ด้วย นางสาวชนาธิชา ดั่งทวี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินหลักสูตร ปรัญญาคุฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ธรรมเนียมศึกษานิสิต ต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเคราะห้จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพือนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์,โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0896360823

ที่ อว 0605.5(2)/ว3301

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน Miss Menglan Luo

ด้วย นางสาวชนาธินาถ ตั้งทวี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินหลักสูตร ปริชาญาคุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) กรณีสึกษานิสิต ต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0896360823

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวชนาธินาถ ตั้งทวี
วันเกิด วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2540
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 2 ซอยสารคาม-วาปีปทุม 4 ถนนสารคาม-วาปีปทุม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2563 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.)
สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
พ.ศ. 2566 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัต ชีเว